

ORDIN ADMINISTRATIE PUBLICA 3472/2020	<i>Vigoare</i>
Emitent: Ministerul Educatiei si Cercetarii Domenii: Invatamint	M.O. 222/2020
Ordin privind aprobarea programelor pentru sustinerea evaluarii nationale pentru absolventii clasei a VIII-a, incepand cu anul scolar 2020-2021.(include si Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 222 bis in afara abonamentului)	

M.Of.Nr.222 din 19 martie 2020
M.Of.Nr.222 Bis din 19 martie 2020

BUCALA GIMNAZIALĂ nr. 21
PUNCIARA
str. ASTULOR nr. 13
tel. 0256 462 302
3738 / 30.09.2020

ORDIN Nr. 3.472

privind aprobarea programelor pentru sustinerea evaluarii nationale
pentru absolventii clasei a VIII-a, incepand cu anul scolar 2020-2021

In temeiul prevederilor art. 74 alin. (5) si ale art. 94 alin. (2) lit. e) din Legea educatiei nationale nr. 1/2011, cu modificarile si completarile ulterioare, in baza art. 8 din Ordonanta de urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor masuri la nivelul administratiei publice centrale si pentru modificarea si completarea unor acte normative,

in temeiul art. 15 alin. (3) din Hotararea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea si functionarea Ministerului Educatiei si Cercetarii,

ministrul educatiei si cercetarii emite prezentul ordin.

Art. 1. - (1) Se aproba programele pentru sustinerea evaluarii nationale pentru absolventii clasei a VIII-a, incepand cu anul scolar 2020-2021, pentru disciplinele limba si literatura romana, limba si literatura romana pentru scolile si sectiile cu predare in limba maghiara, limba si literatura maghiara materna, limba si literatura germana materna, limba si literatura sarba materna, limba si literatura slovaca materna, limba si literatura croata materna, limba si literatura italiana materna, limba si literatura rromani materna, limba si literatura ucraineană materna si matematica, prevazute in anexele nr. 1-11.

(2) Anexele nr. 1-11*) fac parte integranta din prezentul ordin.

*) Anexele nr. 1-11 se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 222 bis, care se poate achizitiona de la Centrul pentru relatii cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, Bucuresti, sos. Panduri nr. 1.

Art. 2. - La data intrarii in vigoare a prezentului ordin, programele pentru sustinerea evaluarii nationale pentru absolventii clasei a VIII-a, aprobatе anterior prin ordine ale ministrului, isi pierd valabilitatea.

Art. 3. - Directia generala invatamant preuniversitar, Directia generala minoritati si relatia cu Parlamentul, Centrul National de Evaluare si Examinare, inspectoratele scolare judetene/al municipiului Bucuresti si unitatile de invatamant duc la indeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. - Prezentul ordin se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Ministrul educatiei si cercetarii,
Cristina Monica Anisie

Bucuresti, 10 martie 2020.
Nr. 3.472.

ANEXA

Anexele nr. 1-11 la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3.472/2020 privind aprobarea programelor pentru susținerea evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, începând cu anul școlar 2020-2021, din 10.03.2020.

ANEXA No 1

**PROGRAMA pentru EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENTII
CLASEI a VIII-a
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
București, 2020**

PROGRAMA DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prezenta programă este realizată în conformitate cu prevederile din Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasele a V-a - a VIII-a, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Limba și literatura română are statut de disciplină obligatorie în cadrul Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a.

Subiectele de limba și literatura română de la Evaluarea națională pentru absolvenții clasei a VIII-a evaluatează competențele de receptare a mesajului scris de diverse tipuri, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă, adecvată și eficientă a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse, precum și exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional.

Etapele intermediare ale formării competențelor specifice pe care le conține programa de evaluare și detalierea conținuturilor sunt prezentate în programa școlară în vigoare.

Structura subiectului are în vedere o nouă viziune, care valorifică procesele cognitive evaluate prin testările PIRLS și PISA, vizează modelul dezvoltării personale în receptarea textului literar și caracterul funcțional al componentei lingvistice, în conformitate cu profilul de formare a absolventului de gimnaziu și cu programa școlară sus-menționată.

În evaluarea competențelor și a conținuturilor se vor urmări permanent aspectele normative ortoepice, ortografice, morfologice și de punctuație, utilizându-se constant Dictionarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM 2), Dictionarul explicativ al limbii române și alte tipuri de dicționare și îndreptare.

Competențe generale și competențe specifice

1. Receptarea textului scris de diverse tipuri
  - 1.1. Identificarea informațiilor importante, a temei, a ideilor principale/secundare din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
  - 1.2. Corelarea informațiilor explicite și implicate din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
  - 1.3. Recunoașterea modurilor în care sunt organizate informațiile în texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
  - 1.4. Prezentarea unor răspunsuri personale, critice sau creative pe marginea unor texte diverse
  - 1.5. Compararea diferitelor puncte de vedere exprimate pe marginea unor texte diverse
  - 1.6. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul temei, al ideilor și al structurii
  - 1.7. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte literare, nonliterare, continue, discontinue și multimodale
  - 1.8. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple
2. Redactarea textului scris de diverse tipuri
  - 2.1. Redactarea unui rezumat sau a unui text, simplu sau complex, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate
  - 2.2. Redactarea unui text complex, în care să fîși exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite
  - 2.3. Adevararea textului scris la situația și scopul de comunicare
  - 2.4. Analizarea constantă a propriului scris/a unor texte diverse din punctul de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerentiei și al clarității
  - 2.5. Aplicarea constantă a normelor privind etica redactării pentru crearea unor texte originale
  3. Utilizarea corectă, adevarată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise
    - 3.1. Analizarea elementelor de dinamică a limbii, prin utilizarea achizițiilor de sintaxă, morfologie, fonetică, lexic și semantică prin raportare la limbile moderne
    - 3.2. Folosirea achizițiilor privind structuri morfosintactice complexe ale limbii române literare, pentru înțelegere corectă și exprimare nuanțată a intențiilor comunicative
    - 3.3. Aplicarea achizițiilor lingvistice pentru înțelegerea și producerea unor texte diverse
    - 3.4. Aplicarea conștientă a regulilor și a convențiilor ortografice și ortoepice pentru o comunicare corectă
    - 3.5. Valorificarea relației dintre normă, abatere și uz în adevararea strategiilor individuale de comunicare
    - 3.6. Raportarea conștientă la normă în exprimarea intenției de comunicare, din perspectivă morfosintactică, fonetică și lexicală
    - 3.7. Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și analogică (analiză, sinteză, generalizare și abstractizare) prin utilizarea deprinderilor de comunicare corectă în limba română literară
  4. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional
    - 4.1. Identificarea unor valori culturale promovate în textele autorilor români din diferite perioade istorice
    - 4.2. Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi
    - 4.3. Compararea unor elemente comune identificate în cultura proprie și în cultura altor popoare sau a unor tradiții românești cu tradiții din alte culturi
    - 4.4. Argumentarea unui punct de vedere privitor la valori culturale sau la elemente specifice ale culturii naționale și ale culturii altor popoare

Conținuturi

Teme generale

- Eu și universul meu familiar
- Eu și lumea din jurul meu
- Orizonturile lumii și ale cunoașterii
- Reflecții asupra lumii

Lectură

- Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă
- Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei
- Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv, dialogat, explicativ, argumentativ

Textul narativ:

- Narativul literar - în proză, în versuri: timp, spațiu; instanțele comunicării narrative: autor, narator, personaje, mijloace de caracterizare; naratiunea la persoana a III-a și la persoana I; acțiune, momentele subiectului/etapele acțiunii.
- Narativul nonliterar. Acțiune, participanți, timp, spațiu
- Narativul în texte multimodale (text și imagine - banda desenată)

Textul descriptiv: literar - în proză, în versuri; nonliterar**Versificare: rima, strofa, măsura versurilor, ritmul (intuitiv)**

- Textul dialogat: dialogul în textul literar; dialogul în textul scris și în spectacol; dialogul în textul nonliterar (interviul)

Textul explicativ**Textul argumentativ**

- Tipuri de texte: textul epic, textul liric (exprimarea emoțiilor și a sentimentelor), textul dramatic și arta spectacolului (autor, personaj dramatic; rolul indicațiilor scenice; rolul dialogului; actori, decor, costume, lumini, muzică)
- Texte care combină diverse structuri textuale (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ)

- Strategii de comprehensiune: inferențe simple (relații cauză-efect, problemă-soluție etc.); predicții; împărțirea impresiilor de lectură; reprezentări mentale, integrarea informațiilor textului în propriul univers cognitiv și afectiv; reflectii asupra limbajului și a structurii textelor de tip epic, liric, dramatic; compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii

- Strategii de interpretare: răspuns afectiv; mesajul/mesajele textului; interpretarea limbajului figurat (personificarea, comparația, epitetul, enumerarea, repetiția, metafora, aliterația, hiperbolă, antiteză); interpretări multiple; argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite; dezbatere pe marginea textelor citite

Redactare

- Etapele scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere; rescrierea textului pentru a-i da coerentă și claritate, pentru a nuanța ideile; corectarea greșelilor

- Prezentarea textului: scrisul de mână, așezarea în pagină
- Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe
- Planul simplu de idei. Planul dezvoltat de idei. Rezumatul
- Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă

- Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv, narrativ-descriptiv (prezentarea unui proces ca succesiune de etape), dialogat; explicativ, definitie, clasificare, exemplificare; argumentativ (ordinea argumentelor în textul argumentativ); comparație, analogie, pro-contra; "întrebările jurnalistului" (cine? ce? când? unde? de ce?); integrarea părților.

- Prezentarea textului: organizarea unui text în funcție de situația de comunicare

- Adevararea la temă
- Comentarea unor pasaje din textele citite, descrierea unei emoții (bucurie, uimire, frică); caracterizarea personajului
- Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor
- Etica redactării: originalitate
- Stil: proprietatea termenilor, puritate și adevarare situatională, originalitate, naturalețe, eufonie, varietate, originalitate, concizie, corectitudine gramaticală, respectarea normelor ortografice și de punctuație

Elemente de construcție a comunicării**- Gramatică**

Enunțuri assertive, interogative, exclamative, imperative. Enunțuri eliptice. Norme de punctuație

Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată

Propoziția afirmativă. Propoziția negativă

Fraza: coordonarea prin juxtapunere și prin joncțiune. Conjuncții coordonatoare. Subordonarea prin conjuncții subordonatoare, prin pronume și adverbe relative. Norme de punctuație (virgula, punctul și virgula)

Construcții sintactice: construcții active/construcții pasive cu verbul a fi; construcții impersonale; construcții cu pronume reflexive; construcții incidente; construcții concesive și condiționale

Predicatul verbal. Predicatul nominal. Numele predicativ. Acordul numelui predicativ

Subiectul exprimat (simplu și multiplu). Subiectul neexprimat (inclus, subînțeles). Acordul predicatului cu subiectul

Atributul (realizări prin adjecțiv, substantiv, pronume, numeral, adverb)

Apoziția. Norme de punctuație

Complementul: complementul direct, complementul indirect în dativ și complementul prepozițional; circumstanțialul de mod, circumstanțialul de timp, circumstanțialul de loc, circumstanțialul de cauză, circumstanțialul de scop. Topica în propoziție. Norme de punctuație (virgula)

Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice: atributiva, completiva directă, completiva indirectă și prepozițională, circumstanțiala de loc, de timp, de mod, cauzala, finală

Verbul (flexiunea verbului în raport cu numărul, persoana, modul și timpul):

- Moduri verbale (indicativul și imperativul, conjunctivul și condiționalul-optativ) și timpurile lor. Timpuri simple și compuse. Structura timpurilor compuse: verbe auxiliare (a fi, a avea, a vrea)

- Verbe copulative (a fi, a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a părea, a rămâne, a însemna)

- Forme verbale nepersonale. Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale: infinitivul, gerunziul, participiul, supinul

- Posibilități combinatorii ale verbului

Prepoziția

Substantivul: genul, numărul, cazul. Tipuri de substantive: comun, propriu; substantive colective, substantive defective. Articolul genitival. Punctuația vocativului. Corelarea funcției sintactice cu cazul morfologic. Posibilități combinatorii ale substantivului. Categoria determinării: articolul (hotărât, nehotărât). Posibilități combinatorii ale substantivului (substantiv + atribut)

Pronumele. Tipuri de pronume: pronumele personal, personal de polițe (flexiunea pronumelui personal în raport cu persoana, numărul, genul; flexiunea cauzală). Pronumele reflexiv (diferența dintre pronumele reflexiv și pronumele personal). Posibilități combinatorii ale pronumelui. Anticiparea și reluarea prin clitice pronominale în cazul unor complemente. Aspecte ortografice. Pronumele posesiv și adjecțivul pronominal posesiv. Pronumele demonstrativ și adjecțivul pronominal demonstrativ. Folosirea corectă a pronumelor și a adjecțivelor pronominale: interogativ, relativ și nehotărât, a adjecțivului pronominal de întărire. Pronumele și adjecțivul pronominal negativ și negația în propoziție. Posibilități combinatorii ale pronumelor și ale adjecțivelor pronominale

Adjecțivul. Gradele de comparație. Articolul demonstrativ. Acordul adjecțivului cu substantivul. Topica adjecțivului. Adjecțivul participial. Posibilități combinatorii ale adjecțivului

Adverbul. Tipuri de adverbe (de mod, de timp, de loc). Gradele de comparație

Numericalul. Tipuri de numaral (cardinal, ordinal). Aspecte normative.

Posibilități combinatorii ale numaralului

Interjectia. Onomatopeele. Interjectia predicativă

- Ortoepie și ortografie

Alfabetul limbii române. Ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic.

Dicționarul. Articolul de dicționar

Tipuri de sunete: Vocală. Consoană. Semivocală. Corespondența sunet-literă.

Structura fonologică a cuvintelor: diftong, triftong, hiat

Silaba. Despărțirea în silabe (principiul fonetic)

Accentul. Utilizarea corectă a accentului. Variante accentuale admise/neadmise de normă

Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină, conținând foneme nespecifice limbii române

- Vocabular

Cuvântul, unitate de bază a vocabularului: formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat). Rolul contextului în crearea sensului

Categorii semantice: sinonime, antonime, onomime, cuvinte polisemantice
Câmpul lexical

Mijloace de îmbogățire a vocabularului:

* interne: derivarea, compunerea, conversiunea; cuvânt de bază și cuvânt derivat. Familia lexicală

* externe: împrumuturi lexicale

Îmbinări libere de cuvinte, locuțiuni, cuvinte compuse

Confuzii paronimice. Pleonasmul

- Variație stilistică

Limba standard. Normă și abatere. Limba vorbită și limba scrisă (selectia lexicală, construcția frazei)

Istoria cuvintelor - variații ale formei și ale sensului în timp

Limbaj popular. Variație regională a limbii. Variații de regisztru. Jargonul, argoul. Limbaj coločvial, limbaj cultivat (familiarizare). Termeni științifici

Valori stilistice ale diminutivelor

Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor, folosirea corectă a timpurilor verbale și a anaforelor

Elemente de interculturalitate

- Identitate personală - identitate națională - diversitate culturală și lingvistică

- Carte românească de învățătură: de la prima carte tipărită la cartea digitală

- Elemente de mitologie românească

- Modele comportamentale în legende greco-romane, în texte literaturii universale

- Valori ale culturii populare în spațiul românesc.

- Valori etice în legendele popoarelor

- Relații culturale constructive. Noi și ceilalți

- Valori culturale românești în lume

- Despre limba și cultura țărilor din vecinătatea României. Limba română în Europa; comunitatea lingvistică a vorbitorilor de limbă română de pretutindeni

- Contacte culturale

Textele-suport pot fi alese dintre următoarele texte literare (din literatura română și universală) și nonliterare/ficționale și nonficționale (text integral sau fragment), fără definirea conceptelor:

a) texte continue (alcătuite din enunțuri organizate în paragrafe): poezii lirice și epice, proză clasică și contemporană, romane, romane grafice, piese de teatru; jurnale, jurnale de călătorie, memorii, scrisori, texte autobiografice; articole de opinie, eseuri, maxime și proverbe; instrucțiuni; e-mailuri, postări on-line; reportaje, stiri; recenzii pe web ale unei cărți/cronici de film; regulamente; articole de popularizare a științei, instrucțiuni pentru derularea unui experiment;

b) texte discontinue: tablă de materii/cuprins, liste, grafice, diagrame, tabele, calendare, articole din DEX; scheme; anunțuri, indexuri, glosare, cataloage;

c) texte multimodale: manualul, benzile desenate, texte din enciclopedii ilustrate, reclame.

Tipuri de texte posibile pentru sarcinile de redactare:

(a) scrisoarea, e-mailul, jurnalul

(b) texte narrative persoana I/a III-a, marcând momentele subiectului și circumstanțele: relatarea unor experiențe personale, narării ficționale

(c) texte descriptive: portretul, autoportretul, descrierea unui loc, a unei ființe reale și/sau imaginare, a unui obiect real/imaginär, a unui fenomen, a unei emoții

- (d) texte descriptive-narative: procese (de exemplu: un joc, un experiment științific simplu)
- (e) texte explicative: definiții, scheme
- (f) interpretarea unor secvențe din texte citite, caracterizări ale personajelor, text de opinie, text argumentativ, jurnalul de călătorie/de activități zilnice, cererea
- (g) interviul

ANEXA Nr. 2

**PROGRAMA pentru EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENTII
CLASEI a VIII-a**

DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
 pentru școlile și secțiile cu predare
 în limba maghiară
 București, 2020

PROGRAMA DE EXAMEN PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prezenta programă este realizată în conformitate cu prevederile din Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasele a V-a - a VIII-a, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Limba și literatura română (pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară) are statut de disciplină obligatorie în cadrul Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a.

Subiectele de Limba și literatura română (pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară) de la Evaluarea națională pentru absolvenții clasei a VIII-a evaluatează competențele de receptare a mesajului scris de diverse tipuri, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă, adecvată și eficientă a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse, precum și manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse.

În evaluare se va avea în vedere calitatea competențelor generale și specifice, conform precizărilor din programa școlară sus-menționată și profilului absolventului de gimnaziu. Detaliile de conținut se coreleză cu cele din programa școlară în vigoare.

Competențe generale și competențe specifice

1. Receptarea textului scris de diverse tipuri
  - 1.1. Identificarea informațiilor esențiale și de detaliu din texte continue/discontinue/multimodale
  - 1.2. Corelarea informațiilor explicite și implicate dintr-unul sau mai multe texte continue/discontinue/ multimodale
  - 1.3. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte continue/discontinue/ multimodale, prin punerea în relație a diverselor părți ale textului
  - 1.4. Recunoașterea structurilor logice în care sunt organizate informațiile într-unul sau mai multe texte continue/discontinue/multimodale
  - 1.5. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul temei, al ideilor și al structurii
  - 1.6. Distingerea sensului unor cuvinte/sintagme, prin raportare la tema textului citit sau la context
  - 1.7. Recunoașterea modificării sensului unor cuvinte și sintagme, pe baza relației dintre diverse coduri de comunicare
  - 1.8. Identificarea corectitudinii grafice, lexico-semantice, morfo-sintactice și de punctuație, în texte continue/discontinue/multimodale
  - 1.9. Recunoașterea particularităților grafice, lexico-semantice, morfo-sintactice și de punctuație în comunicarea artistică/nonartistică
  - 1.10. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul tipurilor de comunicare artistică/nonartistică
  - 1.11. Compararea informațiilor și a structurilor logice dintr-unul sau mai multe texte continue/discontinue/multimodale, pentru exprimarea unui punct de vedere personal
2. Redactarea textului scris de diverse tipuri
  - 2.1. Redactarea unui text pe baza structurii narrative, descriptive, explicative, adecvate unei situații de comunicare
  - 2.2. Redactarea unui răspuns personal și/sau creativ pe baza unor texte, pe teme diverse, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică
  - 2.3. Corelarea achizițiilor lexico-semantice cu structurile morfo-sintactice ale limbii române, în elaborarea de texte narrative, descriptive, explicative
  - 2.4. Utilizarea achizițiilor metalinguistice în exprimarea nuantată, în redactarea unor texte care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică
  - 2.5. Compararea răspunsurilor și a punctelor de vedere exprimate, pe teme diverse, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică
  - 2.6. Argumentarea punctului de vedere pe texte/teme, care actualizează tipuri de comunicare artistică/nonartistică
  - 2.7. Manifestarea unei preocupări pentru originalitate și etica redactării
3. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse
  - 3.1. Identificarea valorilor promovate în cultura română, maternă și universală
  - 3.2. Manifestarea interesului față de limba română, ca limbă națională
  - 3.3. Recunoașterea multilingvismului în contexte socioculturale diverse
  - 3.4. Exprimarea unei atitudini pozitive față de diversitatea lingvistică și culturală, față de valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

Conținuturi

Teme:

Eu și universul meu familiar - Identitate personală. Jocuri și jucării. Valorile mele

Eu și lumea din jurul meu - Familia. Timpul liber. Valorile mele, valorile celorlalți

Orizonturile lumii și ale cunoașterii - Tradiții și obiceiuri.
 Călătorii/aventură. Valori și atitudini în diverse culturi
 Reflectii asupra lumii - Microunivers și macrounivers. Spațiu și timp. Simț civic, responsabilitate, etică

Lectură:

Discursul narativ și comunicarea narativă

Narativul literar (discurs narativ): autor, narator, personaj, acțiune, etapele acțiunii; indici spațio-temporali: unde și când se desfășoară acțiunea; naratiunea la persoana a III-a și la persoana I; personajul (mijloace de caracterizare); figuri de stil: personificarea, enumerarea, repetitia, antiteza, comparația, hiperbola

- * Aplicativ: construcția textului - compozitia textului (părți, capitole); raport incipit - final; discursul narativ și semnificațiile acestuia

Narativul nonliterar (comunicare narativă)

Narativul ficitonal (literar și nonliterar): naratiunea care combină textul și imaginea: banda desenată

Narativul nonfictional

Cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă

Modurile de expunere:

- naratiune, descriere (autoportret, portret, tablou)
- dialog, monolog

Discursul liric și textul versificat

Discurs liric: text liric/text versificat; relația conținut - formă: discurs liric/discurs narrativ în versuri (narativ literar în versuri); autor/voce lirică; versificare: măsură, tipuri de rimă; figuri de stil: epitetul, metafora

- * Aplicativ: Construcția textului liric - compozitia textului (părți, strofă, vers), imaginea poetică și tabloul, discursul liric și semnificațiile acestuia; versificare: versul liber

Discursul dramatic și comunicarea cotidiană

- * Aplicativ: Discursul dramatic: rolul dialogului; personaj dramatic, indicații scenice; text dramatic și spectacol: arta spectacolului (actori, decor, costume, lumină, muzică); autorul/personajul ca enunțiator real/fictiv; discursul dramatic și semnificațiile acestuia
- * Aplicativ: Comunicarea cotidiană (interviu)

Textul explicativ

Textul continuu, discontinuu, multimodal

Textul argumentativ (structură, conectori)

Aplicativ: descrierea științifică

Redactare

Etapele scrierii: generarea ideilor, planificarea, scrierea; revizia, redactarea ciornei pe baza planului, încadrarea în subiect; rescrierea textului pentru a-i da coerentă și claritate, pentru a nuanța ideile; corectarea greșelilor

Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe. Organizarea unui text în funcție de situația de comunicare. Prezentarea textului: scrisul de mână, așezarea în pagină

Planul simplu, planul dezvoltat de idei. Relatarea. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă. Povestirea. Rezumatul

Structuri textuale: secvențe de tip narativ, explicativ, descriptiv, dialogal.

Integrarea părților

Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniei

Stil: corectitudinea gramaticală, respectarea convențiilor ortografice și de punctuație, proprietatea termenilor, puritatea și adecvarea situațională; claritate, concizie, varietate

Semnele de punctuație și de ortografie

Elemente de construcție a comunicării

Nivel sintactic-morfologic:

Enunțul: propoziția și fraza

- * Aplicativ: Organizarea structural-ierarhică a enunțului. Lungimea enunțului. Precizie și ambiguitate. Propoziții fără predicat. Propoziția simplă, propoziția dezvoltată, fraza. Interdependența subiect - predicat. Subiectul (exprimat și neexprimat)
- * Aplicativ: Exprimarea afirmativă, negativă. Exprimarea enunțiativă,

interrogativă, exclamativă. Exprimarea unor acțiuni, stări, existențe sigure, dorite, posibile. Exprimarea unui îndemn, a unei porunci etc. Exprimarea assertivă (aprobat, dezaprobat, avertizare, formulare de cereri). Exprimarea sentimentelor. Exprimarea argumentativă, persuasivă

- Aplicativ: Tipare frastice: propoziții relative și conjuncționale
- Aplicativ: Raporturile de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază. Propoziția principală/propoziția secundară. Propoziția regentă/elementul regent. Expansiunea și contragerea

Textul: Coeziunea sintactică (conectorii pragmatici), coerenta semantică (concordanța timpurilor), scopul comunicativ

Topica constituentei în propoziție și în cadrul grupurilor sintactice
Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe - verbul

Modul indicativ: timpurile prezent, imperfect, perfect compus și viitor literar.
Verbele a avea, a vrea (exersarea contextuală a valorilor predicative, auxiliare)

- Aplicativ: Verbul a fi (exersarea contextuală a valorii predicative și auxiliare)

Verbul în propoziție: predicat verbal și nominal (verbele copulative a fi, a deveni, a ieși, a ajunge, a se face, a rămâne). Modul imperativ (afirmativ și negativ). Modul conjunctiv, timpurile prezent și perfect. Modul condițional-optativ, timpurile prezent și perfect.

Moduri personale și nepersonale

Verbele reflexive. Verbele impersonale. Locuțiunile verbale

- Aplicativ: Diateza activă, reflexivă, pasivă. Alte forme de exprimare a timpului trecut (indicativ - perfect simplu și mai-mai-ca-perfect)

Denumirea obiectelor, a ființelor și a fenomenelor naturii - substantivul. Substantivul comun și propriu. Genul și numărul substantivului. Articularea substantivului (articolul hotărât, articolul nehotărât, articolul posesiv-genitival). Cazurile substantivului. Substantivul în propoziție: subiect (simplu/multiplu), nume predicativ, atribut substantival, complement direct, complement indirect, complementul circumstanțial de loc, complementul circumstanțial de timp, complementul circumstanțial de mod, complementul circumstanțial de cauză, complementul circumstanțial de scop

- Aplicativ: Substantivele colective și defective

Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor - propoziția, locuțiunea prepozițională

Exprimarea persoanei - pronumele personal (persoana, genul și numărul; formele accentuate și neaccentuate). Exprimarea politeții - pronumele de poliție. Forme pronominale pentru exprimarea apropierei, a depărtării, a identității, a diferențierii și a non-identității - pronumele demonstrativ. Exprimarea reflexivității - pronumele reflexiv. Exprimarea posesiei - pronumele posesiv. Exprimarea interogației - pronumele interogativ. Exprimarea relației - pronumele relativ. Exprimarea negației - pronumele negativ. Alte forme de substituție a substantivului - pronumele nehotărât. Cazurile. Pronumele în propoziție: subiect, nume predicativ cu verbul a fi, atribut pronominal, complement direct/indirect, complement circumstanțial de loc/timp/mod

- Aplicativ: Pronumele în propoziție - complement circumstanțial de cauză, complement circumstanțial de scop

Exprimarea cantității și a ordinii - numeralul. Numeralul cardinal, numeralul ordinal, numeralul colectiv

- Aplicativ: Numeralul fracțional. Numeralul distributiv/multiplicativ/adverbial. Valorile morfologice ale numeralului

Exprimarea insușirilor - adjecțivul. Genul și numărul adjecțivului. Acordul adjecțivului cu substantivul determinat. Topica adjecțivului. Adjective variabile și adjective invariabile. Adjecțivul în propoziție: atribut adjecțival, nume predicativ cu verbul a fi. Articularea (articolul demonstrativ)

- Aplicativ: Gradele de comparație. Forme ale superlativului

Exprimarea coordonatelor acțiunii - spațiu, timp, modalitate (adverbul, locuțiunea adverbială). Adverbul de loc, de timp și de mod. Exprimarea interogației - adverbale interogative. Gradele de comparație. Adverbul în propoziție: complement circumstanțial de loc/timp/mod, atribut adverbial

- Aplicativ: Exprimarea afirmației. Exprimarea negației. Exprimarea relației -

adverbul relativ. Exprimarea coordonatelor imprecise/probabilității - adverbul nehotărât

Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură - interjectia, interjectia predicativă

Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare - conjuncția, conjuncțiile coordonatoare și subordonatoare

- Aplicativ: Locuțiunile conjuncționale

Nivelul semantico-lexical:

Vocabularul limbii române. Cuvântul - unitatea de bază a vocabularului. Formă și conținut. Sensul propriu și sensul figurat

Sinonime. Antonime. Omonime. Polisemie

- Aplicativ: Sensul cuvintelor în context. Arhaisme. Regionalisme.

Neologisme. Împrumuturile. Categorii semantice (contextualizare/recontextualizare). Paronimele frecvente. Pleonasmul. Dinamica vocabularului: normă/abatere de la normă

Câmpul lexico-semantic

Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului

- Aplicativ: Sufixelete diminutivale și augmentative

Nivelul fonetic:

Sunetul și litera: corespondența dintre ele

Reguli de despărțire a cuvintelor în silabe

- Aplicativ: Scrierea corectă a cuvintelor care conțin diftong, trifong, hiat Accentul

Alfabetul limbii române. Vocale și consoane

Punctuația la sfârșitul propozițiilor. Relația dintre intonație, topică și punctuație. Alte convenții grafice: scrierea cu majuscule

Elemente de interculturalitate

Cartea - obiect cultural

Valori promovate în cultura română, maternă, universală (literatura, arta, tradițiile și obiceiurile)

Oameni și fapte: valori promovate în cultura română, maternă, universală

Textele-suport pot fi alese dintre următoarele texte literare (din literatura română și universală) și nonliterare/ficționale și nonficitioane (text integral sau fragment):

texte continue, ficționale și nonficitioane/texte literare și nonliterare: poezii, piese de teatru, maxime și proverbe, texte epice clasice și contemporane, romane grafice; jurnale, amintiri, memorii, scrisori, e-mailuri; jurnale de călătorie; articole de opinie, eseuri, rapoarte; reportaje, postări on-line, articole de popularizare a științei; regulamente/set de reguli; articole din dicționare enciclopedice generale sau specializate (pentru copii), definiții;

texte discontinue: tablă de materii/cuprins, liste, tabele, calendar, etichete, articole din DEX, DOOM2, cataloage, anunțuri, indexuri, glosare, grafice, diagrame;

texte multimodale/mixte: manual, benzi desenate, articole din ziar/reviste ilustrate cu imagini, texte din enciclopedii ilustrate, reclame.

Tipuri de texte posibile pentru sarcinile de redactare:

texte narative la persoana I/a III-a; relatarea unor experiențe personale, narăriuni ficționale

texte descriptive - descrierea unei ființe reale/imaginare, a unui obiect real/imaginar, a unui fenomen (ploaia, răsăritul soarelui etc.), a unui loc, autoportretul

texte descriptiv-narative (de exemplu: jocul)

texte explicative (de exemplu: explicarea unui tabel, a unui desen)

comentarea unor pasaje din textele citite, descrierea unei emoții

texte de opinie, texte argumentative

jurnal de călătorie/de activități zilnice, blog, cerere, scrisoare, invitație, jurnal, e-mail, anunț de mică publicitate

texte discontinue: grafic, schemă, tabel

ANEXA Nr. 3

**PROGRAMA pentru EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
 ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
 (începând din anul școlar 2020-2021)**
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNA
București, 2020

A vizsgaprogram az érvényben levő, 3393 / 28.02.2017 számmal Jóváhagyott Magyar nyelv és irodalom tanterv alapján készült. A kompetencia alapú tantervvel összehangban a kimeneti követelményrendszer a tantervi alapkompetenciák, a hozzájuk tartozó specifikus kompetenciák és részrendszerük (képesség- és készségrendszer ismeretkészletek) értékelését, mérését célzza. A program szerkezete a tantervi követelményrendszer szerint a következőképpen épül fel: az alapkompetenciák mentén a specifikus kompetenciák alrendszerében követhetőek az adott képesség-, készségrendszer összetevőire vonatkozó követelmények, ezeknek rendelődnek alá az eszköztudás részeként a tartalmak.

Alapkompetenciák:

1. Írott szövegek értése és értelmezése

Specifikus kompetenciák	Képességek, készségek és tartalmak	
Különböző típusú nyomtatott szövegek értő/értelmező olvasása	A leíró és elbeszélő szövegek sajátosságainak felismerése a beszélő/elbeszélő nézőpont megfigyelése; a történetmondás lineáris rendjének megfigyelése; explicit és implicit információk visszakeresése a szövegből; részletek társítása nevekhez, helyszínekhez; szavak, kifejezések magyarázata; egyszerűbb okokozati összefüggések felismerése; a téma megragadása; kulcsszavak kikeresése a szövegből; szövegtörömrítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával; a lényeges és a kiegészítő/részletező információk elkülönítése; az összetartozi információk kapcsolása; ismeretterjesztő szövegek tartalmának összefoglalása; a tényállítások és a hipotézisek/vélemények megkülönböztetése	Elbeszélő szövegek: helyszín és szereplők; az események lineáris, időbeli elrendezése az elbeszélő szövegen; tárgyalagos és személyes nézőpont. A leíró szöveg rendezőelve: általános és egyedi jegyek; lényeges és kevésbé lényeges jellemzők; egész-rész, fentről le-lentről fel, körkörös szerveződés. Epikus szövegek: narrátor, cselekmény, szereplők/szereplőcsoporthoz; egyszerű tér- és idővonatkozások az epikus szövegekben; a beszélő és szerző viszonya az epikus szövegekben; az elbeszélő nézőpont: külső és belső nézőpont; elbeszélői és szereplői nézőpontok az epikus szövegekben, az epikus művek cselekményszerkezete; Lírai szövegek: lira, líraiság; az érzelmek közvetett és közvetlen kifejezése; a lírai szöveg hangulata; vershangzás: ritmus, rím, rimfajták
Az irodalmi szöveg nyelvi megalkotottságának felismerése	A szóképek lehetséges jelentéseinek/asszociációs lehetőségeinek foltárása, kapcsolatteremtés a retorikai alakzatok, a szóképek, a	Szóképek és alakzatok: hasonlat, megszemélyesítés, metafora; felsorolás, ismétlés, ellentét, retorikai kérdés, halmozás,

	<p>hasonlat és a szövegħatás/-hangulat között; az epikai közlésformák (elbeszélő, leíró, párbeszédes, monologikus) szövegbeli funkcióinak megfigyelése és értelmezése; a hősteremtés eljárásainak és a jellemzés fajtáinak megfigyelése</p>	<p>párhuzam, fokozás, túlzás, felkiáltás. Közlésformák: párbeszédes, elbeszélő, leíró. A szereplők rendszere: főszereplők, mellékszereplők, epizódszereplők. A jelenteremtés eljárásai: közvetlen -narrátor, más szereplő általi - és közvetett - beszéltetés, cselekedtetés, környezet - jellemzés; cselekvő és nem cselekvő hős, statikus és változó jellem; késleltetés, előreutalás, sejtetés az epikus szövegekben</p>
Az olvasási tapasztalatok működtetése a különböző műfajú irodalmi szövegek befogadásában	Lírai és epikus műfajok felismerése; a műfaj jellemző sajátosságainak felismerése, a téma és műfaj összefüggéseinak felismerése; a műfaj és a hangnem/hangnemek közti összefüggés felfedezése	Irodalmi műfajok: dal, leíró költemény, életkép, ballada, mese és mesefajták, monda és mondaváltozatok, humoreszk, novella, ifjúsági regény, regény, napló, levél, anekdota. Hangnemek: tárgyilagos, személyes, humoros, komikus, tragikus, ironikus, ünnepélyes, patetikus, elegikus
Külső tényvonatkozások és fiktív mozzanatok megkülönböztetése különböző szövegekben	A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése; tényállítások és hipotézisek/ vélemények/ izlésítéletek megkülönböztetése; a valószerű és valószerűtlen, illetve valósnak tűnő elemek megkülönböztetése, a valóságot átformáló/torzító eljárások felismerése; a művön kívüli valóságnak megfeleltethető és a fiktív elemek elkülönítése; a manipulatív szándék felismerése; a fiktív tér, a fiktív idő és a fiktív cselekménymozzanatok felismerése, a reális élethelyzet/léttapasztalat felismerése az irodalmi mű fiktív világában; motivumok kontextuális vizsgálata	Nézőpont: az objektív és szubjektív leírás eszközétára. A tárgyilagos és személyes nézőpont kifejezésesközei. Tömegkommunikáció és manipuláció; tény és vélemény
Az irodalmi szöveg értékvizszonyainak felismerése	A szereplők által közvetített értékek/értékrendek azonosítása az elbeszélő szövegekben	Alapvető erkölcsi értékek: anyagi értékek, szellemi értékek, erkölcsi értékek, érzelmeli értékek

2. Írásbeli szövegalkotás

Specifikus kompetenciák	Képességek, készségek és tartalmak	
Különböző típusú szövegek alkotása a kommunikációs funkciók működtetésével	Történet összefoglalása/újraírása a címzett és nézőpont megváltoztatásával; szövegtranszformáció: párbeszédből elbeszélés, elbeszélésből párbeszéd, megadott szöveghez eltérő befejezés illesztése, a történet folytatása, egy-egy szereplő további sorsának elképzelése, szöveg	Elbeszélő szövegek: kronologikus beszámoló, történetmondás, személyes történetmondás, napló, internetes napló, útirajz, tudósítás, élménybeszámoló)

	<p>szűkitése, bővítése; bekerdések írása megadott tétemondattal, megadott kulcsszavak használatával, kezdő és/vagy zárómondattal</p>	
	<p>Tárgyleírás, helyleírás valóságos vagy elköpzelt helyszínről; tájleírás; személyleírás; jellemzés</p>	<p>Leíró szövegek: személyleírás, jellemzés, önjellemzés, tárgyleírás, helyleírás, ismertetés, ismeretterjesztő szövegek</p>
Reflektált szövegalkotás különböző beszédhelyzetekben, a beszédhelyzethez igazodó komplex szövegek alkotása	Véleménynyilvánítás az értékítélet indoklásával, érvek felkutatása, rendszerezése; az érvek meggyőző megformálása; érvek és ellenérvek egymás mellé állítása; konklúzió	Dokumentum szövegek: tájékoztató, utasító és meggyőző szövegek, ajánlás, Hagyományos magánlevél, e-mail, ajánlások, naplóbejegyzés
A kommunikációs helyzethez igazodó tudatos válogatás a stílusjegyek és regiszterek között	A beszédezandának megfelelő, kulturált nyelvi regiszter megválasztása	Szövegalkotás megadott témában, céltételezés/funkció: az írói szándék és a címzett (egyen, csoport, nyilvánosság) figyelembevétele; nézőpont, állásfoglalás, meggyőzés
Helyesírás	Helyesírási készségek alkalmazása önállóan alkotott szövegekben	Mondatfajták és írásjelek; az egyszerű és az összetett mondat központozása; a párbeszéd és az idézet írásmódja; a hangok hosszúságának szabályzatnak megfelelő jelölése a begyakorolt szókészlet körében; az egybeírás és különírás gyakoribb típusai; az ismertető személynevek, intézménynevek, egyszerűbb földrajzi nevek helyesírása; hangjelölés a gyakrabban előforduló idegen szavakban; a számok betükkel való írása, keltezés, számneves szerkezetek egybe- és különírása; az igealakokkal, főnevek, melléknevek és névmások alakjával kapcsolatos helyesírási készségek; szóelválasztás

3. A nyelvi megformálásra való érzékenység és igényesség a szóbeli és írásbeli kommunikációban

Specifikus kompetenciák	Képességek, készségek és tartalmak	
Az elemi mondat nyelvi megformálásának mint viszonyrendszernek a megértése	Események időbelisége és időrendisége, az események nem tényesről voltára utaló nyelvi eszközök, a tagadás és negatív jellemzés nyelvi eszközei	Események időben lehorgonyzásának nyelvi eszközei, az időre jelöletlen igealakok értelmezése, időjelölés az igei és névszói állandítókban; kronológia. Módra jelölt igealakok, -hat/-het képzés igék, módosítószók. A negatív jellemzés eszközei
	Események, körülmények és résztvevők leképeződése a mondat egységeire (A mondat struktúrája: az ige és vonzatai, mondatrészek; az	Eseményszerkezet és mondatsszerkezet. Az ige alanyi vonzata: a fónévi csoport jelöletlensége; személyes névmás és A-Á egyeztetés. Az

	igekötők és egyéb igemódosítók; igei polissémia; műveltető, kölcsönös, visszaható ige és vonzatai; a mondat szerkezeti egységeinek (monatrészeknek) egymástól való függése	ige tárgyi vonzata: a tárgyi szerepű fónévi csoport esetragja; tárgyas igek és a határozottsági egyeztetés. A határozói szerepű fónévi csoport mint vonzat vagy szabad bővítmény; esetragok, névutók a határozói fónévi csoporton; határozószók. Bővítmények összefüggései: visszaható és kölcsönös névmás. Névszói (fónévi és melléknévi) állítmány és vonzatai; birtoklássállítás és birtokos névmás
	Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközei	A fónévi csoport belső szerkezete: névelő és referencialitás; köznev és tulajdonnév; névmások; személyes névmás rágós és névutós alakja, deiktikus szerepű mutató névmás, általános és határozatlan névmás. Fónévi módosítók - „jelzők” - : melléknévi és melléknévi igenévi módosító, számnévi módosító, fónévi módosító. Birtokos szerkezet, mint forma: egyeztetés, a birtok alakja, birtok és birtokos többessége. Mennyiségi és számossgág kifejezése: szám, számlálószó, többsjelek.)
Mondat- és szövegépítő eljárások jelentésének levezetése nyelvi szerkesztési jellemző mentén	A szórend, a szó- és mondathangsúly és a mondatjelentés kétirányú viszonyai	Hangsúly, hanglejtés: szóhangsúly, mondathangsúly, fóhangsúly, kontrasztív hangsúly; grammatai és kontextuális kötöttségek a hangsúlyozásban; mondatfajtajelölő dallamivek. Szórendi lehetőségek és a contextus; névmások és topiktartás/-váltás, kontrasztivitás
	Több esemény/jelenet nyelvi megjelenítése, a mondategész jelentése és a mondatok összefűzési módja közötti kapcsolat	Egyeszerű mondat és igenevek. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat: kapcsolatos mellérendelés, kronológia; ellentétes mellérendelés, elvárás és elvárástörles; választó mellérendelés; következetető és magyarázó mellérendelés, ok és okozat. Kötőszók. Alárendelő mondat: mutató névmás és utalószói funkció, vonatkozó névmás mint kötőszó, egyéb kötőszó; feltételelesség és hasonlítás kifejezése mellékmondatokkal. Mondatsorrend és közbeékelés.)
	Különböző kommunikációs szempontoknak megfelelő szövegek alkotása és szövegtranszformáció	Beszédcselekvések és beszédaktusok nyelvi markerei. Beszédszárékok és beszédaktusok. Egyes beszédaktusok sajátos szóosztályai: indulatszó, kérdőszó - „névmás” -, tagadó- és tiltószó; mondatfajták. A társas érintkezés formulái, udvariassági repertoár, regiszterek, nyelvváltozat. Szövegszerűség, grammikai kapcsolóelemek; A szöveg

		mikro- és makroszerkezete; témafolytonosság, kulcsszó, tétemondat; szövegpanelek: közmondások, szólásmondások, szavajárás, kifejezések stb. Makroszerkezeti egység és szövegtípus.)
A szókészlet változásának és változatosságának, valamint a szavak szerkesztettségének felismerése	A nyelvi állandóság és változás jelenségei	Az elemkészlet változása és változatai időben: elavult szavak és jelentések, új szavak és jelentések; belső szóalkotás: szóképzés, szóösszetétel; kölcsönzés, jelentésváltozás
	A szavak jelentése, használati köre, a regiszter, az irott és beszélt nyelvi stílusok jellemző szókészlete	Jelentés és kontextus. A jelentésmező tagolása. Állandósult szókapcsolat: idióma, helyzetmondat, klisé. Lexikális döntések: regiszter, nézőpont, szóhangulat, jelentésárnyalatok; jelentéstani kapcsolatok: szinonimia, antonimia, metaforikus jelentéskiterjesztés. Kihagyásos szerkezetek és metonimikus jelentéskiterjesztés. Grammatikai és írásbeli homonímia
	A szókincs rétegzettsége, nyelvváltozatok szókincsbeli és jelentésbeli eltérései	Az elemkészlet változatai társadalmi térben és földrajzi térben. A csoportidentitás nyelvi jelölői
A társas-társadalmi együttéléshez szükséges nyelvi magatartás magánjellegű és kisközösségi helyzetekben	Beszédszándékok és egyes gyakori beszédcselekvések nyelv repertoárja, a nyelv másokra gyakorolt hatása, a szövegek hatásmechanizmusa	Beszédszándékok. Beszédcselekvések és beszédaktusok. Szövegtípusok. Szöveg és regiszter. Szöveg és stílus.)
	Tényállítások és hipotézisek/vélemények, szövegben ki nem fejtett tartalmak	Háttérmondatok. Az irónia mint beszédszándék. Nyelvi manipuláció és megggyőzési stratégiák
	Nyelvváltozatok közötti eltérések a szöveg, a mondat, a szóalak vagy a hangzás szintjén, a különböző változatok értéke, a kódváltás	Szöveg és helyzet. Szöveg és nyelvváltozat: regionális nyelvváltozat, kontaktusváltozat, sztenderd. Nyelvváltozat és identitás. A nyelvváltozatok és társadalmi megítélésük a beszédhelyzet függvényében

ANEXA Nr. 4

PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU
 ABSOLVENTII CLASEI a VIII-a
 (începând din anul școlar 2020-2021)
 DISCIPLINA
 LIMBA și LITERATURA GERMANĂ MATERNA

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura germană maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii germane materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobate prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura germană maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exercițiile de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compunerii vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programea școlară, cât și detaliile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărите în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a la limba și literatura germană maternă.

1. Gelesenes verstehen und mit Texten umgehen

Spezifische Kompetenzen	Lerninhalte
1.1. Einem Text gezielt Informationen entnehmen	<ul style="list-style-type: none"> - Schlüsselwörter herausschreiben - Wortfamilien/Synonyme/Antonyme in gelesenen Texten finden - den Titel eines Textes erklären - gattungsspezifische Merkmale eines Textes erarbeiten: Märchen, Ballade, Kurzgeschichte - Stilmittel in einer Ballade identifizieren: Epitheton, Vergleich, Aufzählung, Wiederholung, Personifikation, Alliteration, Hyperbel - die Struktur einer Ballade erkennen: Strophe, Reim, dramatischer Aufbau - die Problematik des Textes erkennen

2. Texte situationsgerecht verfassen

Spezifische Kompetenzen	Lerninhalte
2.1 Texte mit vorgegebener Struktur verfassen	<ul style="list-style-type: none"> - einen Brief persönlichen Inhalts verfassen - einen Tagebucheintrag verfassen - eine Gestalt anhand von äußeren und inneren Merkmalen charakterisieren - einen Textinhalt aus verschiedenen Erzählperspektiven wiedergeben - einen Text sinnvoll fortsetzen - kurze Dialoge verfassen - die eigene Meinung schriftlich äußern - eine Vorgeschichte zu einem Text schreiben - Hauptgedanken formulieren - einen Text nacherzählen - Fragen zur Klärung von Sinnzusammenhängen formulieren und beantworten - den Inhalt eines Textes in chronologischer Reihenfolge mit eigenen Worten zusammenfassen - die Merkmale der Inhaltsangabe beachten; die Einleitung einer Inhaltsangabe formulieren und dabei folgende Elemente angeben: Textart, Titel, Autor/in, Thema; die Inhaltsangabe im Präsens verfassen; keine direkte Rede und keine Einzelheiten einbauen; zum Inhalt keine persönliche Meinung äußern
2.2 Beim Verfassen von Texten einen angemessenen Wortschatz gebrauchen	<ul style="list-style-type: none"> - Präfixe und Suffixe richtig gebrauchen - neue Wörter durch Zusammensetzung bilden - Wortfamilien bilden - Homonyme in bedeutungstragenden Sätzen verwenden - die Bedeutung der Wörter in verschiedenen Kontexten erschließen - Wortfelder zusammenstellen und erweitern - treffende und differenzierte Ausdrucksweisen (Synonyme, Antonyme) gebrauchen - abgeleitete und zusammengesetzte Wörter voneinander unterscheiden und bedeutungsgemäß in Sätze einbauen
2.3 Morphosyntaktische und orthografische Gesetzmäßigkeiten in Texten anwenden	<p>Interpunktions- und Orthographie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regeln zur Zeichensetzung anwenden: Punkt, Ausrufezeichen, Fragezeichen am Satzende, Doppelpunkt vor angekündigter direkter Rede und bei Aufzählungen, Anführungszeichen bei direkter Rede, Beistrich bei Aufzählungen und vor den meisten Konjunktionen - Regeln zur Rechtschreibung anwenden: die Dehnung der Vokale, die Schreibung des [s]-Lautes, die Verdoppelung der Konsonanten, die Groß- und Kleinschreibung Morphologie - Substantiv und Artikel: Numerus, Genus, Deklination mit Schwerpunkt Dativ und Akkusativ - Gebrauch der Präpositionen mit dem richtigen Fall - die Deklination des Adjektivs - das Pronomen: Personal-, Possessiv- und Relativpronomen - das Verb und seine Zeitformen (Präsens - Präteritum - Perfekt - Plusquamperfekt - Futurum I) - die Modalverben und ihre Zeitformen (Präsens und Präteritum) - die feste Verbindung zwischen Verb und Präposition anwenden - Konjunktivformen bilden und situationsbezogen verwenden (Konjunktiv I - indirekte Rede; Konjunktiv II - irrealer Komparativ- und Konditionalsatz, Wunschsatz) - die Zeitformen des Vorgangspassivs bilden: Präsens, Präteritum, Perfekt und Futur I - das Aktiv ins Vorgangspassiv umwandeln und umgekehrt Syntax - die Satzglieder erkennen: Subjekt, Prädikat

	<p>(einteilig und mehrteilig), Objekte (Akkusativ-, Dativ-, Präpositionalobjekt), Temporal-, Konditional-, Konzessivbestimmung</p> <ul style="list-style-type: none"> - das Attribut als Satzgliedteil: adjektivisches und substantivisches Attribut (Genitivattribut, Präpositionalattribut, Apposition) - Inhalt der Nebensätze: Subjektsatz, Objektsatz, Attributsatz, Temporalsatz, Konditionalsatz und Konzessivsatz - Form der Nebensätze: eingeleitet (Konjunktionsatz, Relativsatz, indirekter Fragesatz), nicht eingeleitet (verkappter Nebensatz, Infinitivgruppe) - Nebensätze (Subjektsatz, Objektsatz, Attributsatz, Temporalsatz, Konditionalsatz, Konzessivsatz) in Satzglieder umwandeln und umgekehrt
--	--

ANEXA Nr. 5

**PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII
CLASEI a VIII-a
(începând din anul școlar 2020-2021)**

DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ
București, 2020

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura sârbă maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii sârbe materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobate prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

raspoznavanje glavnih pojmoveva iz fonetike, recnika, morfologije i sintakse; njihovo primenjivanje u datom kontekstu; morfosintakticka analiza određenih gramatičkih kategorija u datom tekstu; motivisanje uloge interpunkcije i reda reci u složenim recenicama; određivanje korespondencije između delova recenice i složene recenice zavisnog odnosa; poštovanje normi književnog jezika prilikom pismenog izražavanja; raspoznavanje etapa u izradi pismenih sastava i rezimeja književnih tekstova; pismeno izlaganje sižea i momenata narativnog tkiva date književne lektire; raspoznavanje razlika između usmene i pisane književnosti; elaboracija književnog komentara; karakterizacija književnih likova; poštovanje normi književnog jezika prilikom pismenog i usmenog izražavanja.

Sadržaj:

1 Fonetika: Jednacenje suglasnika po zvucnosti i mestu tvorbe; Palatalizacija; Jotovanje; Prelaz suglasnika l u o;

2 Recnik: Porodica reci; Antonimi; Sinonimi; Hominimi; Sufiksacija i prefiksacija; Složenice; Arhaizmi; Neologizmi; Varvarizmi; Profesionalizmi; Provincijalizmi;

3 Morfologija: Znacenje i upotreba padeža; Neodreñeni i odreñeni pridevski oblici; Poreñenje prideva; Imenice i pridevske zamenice; Podela brojeva; Brojne imenice; Glagolska vremena;

4 Sintaksa: Složene recenice nezavisnog odnosa; Složene recenice zavisnog odnosa. Književna lektira:

Starac prevario divov; U cara Trojana kozje uši; Osnovna škola od B. Nušica; Car Lazar a carica Milica; Veletovci od I. Andrica; Geografija od B. Nušica; Analfabeta od B. Nušica; Hajduk Veljko od V. St. Karadžica;

Kad mlidijah umreti od B. Radicevica; Pocetak bune protiv dahija; Sve, sve, ali zanat;

Hasanaginica; Sve ce to narod pozlatiti od L. Lazarevica; Pop Cira i pop Spira od S. Sremca; O klasje moje od A. Šantica; Pokondirena tikva od J. St. Popovica; Kosa od I. Andrica.

ANEXA Nr. 6

**PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENTII
CLASEI a VIII-a
(începând din anul școlar 2020-2021)**
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ
București, 2020

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura slovacă maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii slovace materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobată prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura slovacă maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exercițiile de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere

asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programa școlara, cât și detaliile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărite în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a la limba și literatura slovacă maternă.

1. Recepția písomného textu rôzneho druhu

Špecifické ciele	Obsah
<p>1.1 Identifikácia dôležitých informácií zo súvislých, nesúvislých a multimodálnych textov</p> <p>1.2 Identifikácia témy a hlavných myšlienok v rôznych textoch, zhŕnutie obsahu textu rôznych stupňov obťažnosti</p> <p>1.3 Prezentácia vlastných, tvorivých a kritických názorov na margo textov rôznych druhov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klíčové slová, hlavná myšlienka, téma literárneho textu • Jednoduchá osnova • Text s prvkami rozprávania • Literárny text s prvkami rozprávania v próze a vo veršoch (autor, rozprávac, rozprávanie, príbeh, literárna postava, prostriedky charakteristiky, čas a priestor v literárnom teste, rozprávanie v I., II. a III. osobe, sujett literárneho diela/fázy sujetu, vedľajšie myšlienky, rozvitie jednoduchej osnovy, dialóg v literárnom teste) • Neliterárny text s prvkami rozprávania • Literárny text s prvkami opisu v próze a vo veršoch • Neliterárny text s prvkami opisu • Informačný/výkladový text • Epika - text v próze • Lyrika - text vo verši (vyjadrovanie emócií a pocitov) • Dráma - text v prehovoroch (autor, postava, úloha scénických pokynov, úloha dialógu/prehovorov, herci, kulisy, kostýmy, osvetlenie, hudba) • Argumentačný text • Verzifikácia: verš, strofa, rým, stopa, rytmus • Percepčné stratégie textu: • Dojmy z precítaného textu, úvaha o jazykovej diverzite a štruktúre naratívnych, deskriptívnych, epických, lyrických a dramatických textov • Interpretacioné stratégie: • Interpretácia umelcových jazykových prostriedkov (personifikácia, prirovnanie, básnický prívlastok (epitet), enumerácia, opakovanie, metafora, aliterácia, hyperbola, antitéza) • Prezentácia vlastných názorov na margo precítaných textov <p>Literárne texty:</p> <p>Moric, R. - Pe'ko, Podjavorinská, I... - Cakanka, Duricková, M. - Žabia studna, Rúfus, M. - Rozhovor v parku so stráinym anjelom, l'udová balada - ľali hudci horou, P. O. Hviezdoslav - Zuzanka Hrašková, Záboraský J. - Tulipán a fialka, Horák, J. - Sitnianský vatrár, Tajovský, J. G. - Na chlieb, Sládkovic, A. - Martin, Tajovský, J. G. - Prvé hodinky, Jesenský, J. - Doktor, Bujtar, P. - Aneta, Tajovský, J. G. - Statky-zmätky</p>

2. Tvorba písomných komunikátov rôzneho druhu

Špecifické ciele	Obsah
<p>2.1 Tvorba krátkych textov na známe témy, berúc do úvahy fázy tvorby textu a jeho špecifickú štruktúru za účelom sprostredkovania myšlienok a informácií alebo porozprávania začítich, príp. vymyslených skúseností.</p> <p>2.2 Prispôsobenie písomného textu komunikacnej situácií a účelu komunikácie</p> <p>2.3 Sústavné uplatňovanie etických nariem tvorby textu a pravidiel súčasného slovenského jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzhľad textu: rukopis, umiestnenie textu na stranu • Slohové postupy: naratívny slohový postup, deskriptívny slohový postup, vysvetlujúci slohový postup, naratívno-deskriptívny slohový postup, dialogický slohový postup, slohový postup s prvkami porovnávania, argumentačný slohový postup - poradie argumentov v texte • Textové predlohy/vzory slúžiace pri štruktúrovaní myšlienok: definícia, delenie a triedenie, príklady, "fúrnalistické otázky" (Kto?, Co?, Kedy?, Kde?, Preco?) • Tvorba funkčných textov: list, pohl'adnica, žiadosť, pozvánka, dotazník • Prispôsobenie písomného komunikátu zadanej téme • Štruktúra písomného komunikátu: úvod, obsah, záver, odseky • Štýl: gramatická správnosť, používanie pravidiel slovenského pravopisu, myšlienková nadváznosť, výrazová vecnosť, primeranosť, súvislosť a ucelenosť, originalita, rozmanitosť, strucnosť • Obsah, tvorba obsahov • Transformácia priamej reci na nepriamu reci • Interpretácia daných časti z precítaného textu, opis vyvolanej emócie (radosť, prekvapenie, strach)

3. Správne, vhodné a efektívne používanie jazyka v procese písomnej komunikácie

Špecifické ciele	Obsah
<p>3.1 Využívanie nadobudnutých znalostí tykajúcich sa komplexných morfosyntaktických štruktúr spisovného jazyka za účelom správneho porozumenia a nuansového vyjadrovania komunikácmých zámerov</p> <p>3.2 Jasné vyjadrenie komunikácmého zámeru prostredníctvom korelácie lexikálnych a sémantických znalostí so syntaktickými a morfológickými znalostami zo súčasného spisovného jazyka</p> <p>3.3 Vedomé uplatňovanie pravidiel slovenského pravopisu za účelom správnej komunikácie</p> <p>3.4 Analýza jazykových javov súčasného spisovného jazyka prostredníctvom nadobudnutých znalostí z oblasti syntaxe, morfológie, fonetiky, lexikológie a sémantiky</p>	<p>Fonetika, ortografia a ortoepia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abeceda, klasifikácia hlások: samohlásky, dvojhľásky, spoluhlásky • Ortografická a ortoepická klasifikácia spoluhlások • Vybrané slová <p>Lexikológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovo, základná jednotka slovnej zásoby • Tvorba slov odvodzovaním, skladaním. Skratky a znacky. • Interné prostriedky obohacovania slovnej zásoby: neologizmy, odborné slová • Externé prostriedky obohacovania slovnej zásoby: lexikálne výpožičky • Sémantické kategórie: synonymá, antonymá, homonymá • Rozdeľovanie slov na slabiky <p>Morfológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Druh podstatných mien: všeobecné - vlastné, konkrétné - abstraktné, životné - neživotné, hromadné - pomnožné • Gramatické kategórie: rod, číslo, pád • Sklonovacie vzory podstatných mien: chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlan, kos', mesto, vysvedčenie, srdce, dievča • Pravopis vlastných podstatných mien • Príavné mená • Druh príavných mien • Gramatické kategórie: rod, číslo, pád • Sklonovacie vzory príavných mien: pekný, cudsi, otcov/matkin, páví • Pravidelné a nepravidelné stupnovanie príavných mien • Zhoda príavného mena s podstatným menom • Slovesá

	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatické kategórie: osoba, číslo, čas, spôsob • Casovanie slovies vo všetkých casoch a spôsoboch • Pomocné sloveso by' • Zámená • Druh zámen: osobné, privlastnovacie, ukazovacie, opytovacie • Gramatické kategórie: rod, číslo, pád • Číslovky • Druh čísloviek: základné, radové • Gramatické kategórie: rod, číslo • Pravopis čísloviek • Príslušky • Príslušky miesta, casu, spôsobu a príčiny • Tvorenie príslušiek • Stupnovanie a pravopis príslušiek Veta - vnetná syntax <ul style="list-style-type: none"> • Veta. Interpunkčné znamienka • Jednoduchá veta a rozvitá veta Klasifikácia viet podľa obsahu, zloženia a clenitosti <ul style="list-style-type: none"> • Podmet • Vyjadrený podmet (jednoduchý a viacnásobný), nevyjadrený podmet • Príslušok: slovesný a neslovesný (menný), zhoda podmetu s prísluškom • Privlastok: zhodný a nezhodný privlastok • Predmet: priamy a nepriamy predmet • Prísluškové určenie: miesta, casu, spôsobu a príčiny Súvetie - súvetná syntax <ul style="list-style-type: none"> • Príravnacie súvetie • Druhy príravnacích súvetí: príravnacie súvetie zlucovacie, príravnacie súvetie stupnovacie, príravnacie súvetie vylucovacie a odporovacie • Pravopis príravnacích súvetí • Podpríravnacie súvetie • Klasifikácia podpríravnacích súvetí: vedľajšia veta privlastková, vedľajšia veta predmetová, vedľajšia veta príslušková miestna, casová, spôsobová a príčinná
--	---

4. Prejavovanie empatického kultúrneho a interkultúrneho správania

Špecifické ciele	Obsah
4.1 Vyjadrovanie vlastného názoru na konkrétnu tradíciu a hodnoty materiskej kultúry alebo inej kultúry opísanej v prečítaných knihách	<ul style="list-style-type: none"> • Materinský jazyk - nevyhnutný zdroj pre osobný rozvoj a obohatenie kultúrnej vybavenosti • Slovenský jazyk a kultúra v Európe • Empatia a otvorenosť. My a tí druhí.
4.2 Argumentovanie vlastných stanovísk o identifikovaných vzoroch vo vlastnej kultúre a v kultúre iných národov	

PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENTII**CLASEI a VIII-a****(începând din anul școlar 2020-2021)****DISCIPLINA****LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ****București, 2020****I. STATUTUL DISCIPLINEI**

Limba și literatura croată maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii croate materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobată prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura croată maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exercițiile de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compunerii vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

- Prepoznavanje glavnih pojmoveva iz fonetike, rječnika, morfologije i sintakse;
- Njihova primjena u datom kontekstu;
- Morfosintakticka analiza odredenih gramatičkih kategorija u datom tekstu;
- Motivacija uloge interpunkcije i reda riječi u složenim recenicama;
- Odredivanje korespondencije između djelova recenice zavisnog odnosa;
- Poštovanje norma književnog jezika u pismenom izražavanju;
- Prepoznavanje faza u stvaranju pismenih sastava i sažetka književnih tekstova;
- Pismeno izlaganje subjekta i momenta narativnog štiva date književne lektire;
- Prepoznavanje razlike između usmene i pisane književnosti;
- Izrada književnog komentara; karakterizacija književnih likova;
- Poštovanje norma književnog jezika u pismenom i usmenom izražavanju.

Sadržaj:

1. Fonetika: Jednacenje suglasnika po zvucnosti i mjestu tvorbe; Nepostojano "a"; Sibilarizacija; Palatalizacija; Jotacija;

2. Rječnik: Podrjetlo riječi; Porodica riječi; Sinonimi; Antonimi; Homonimi; Tvorba riječi izvodjenjem; Tvorba riječi prefiksacijom;

3. Morfologija: Promjenjive vrste riječi: Imenice - znacenje i uporaba padeža; Pridjevi

- znacenje, podjela, stupnjevanje; Zamjenice - znacenje, podjela; Brojevi -

znanje, podjela; Glagoli- znanje, glagolska vremena; Nepromjenjive vrste riječi: prilozi, prijedlozi, veznici, usklici, cestice - znanje, uporaba;

4. Sintaksa: Nezavisno složene recenice; Zavisno složene recenice

Književna djela:

Ribar Palunko i njegova žena, Ivana Brlic-Mažuranic; Orac Dragonja, Vladimir Nazor;

Legenda o Veroniki Desnickoj, narodna legenda;

Ona i ja, Zlatko Krilic; Babina bilka, hrvatska narodna pripovjetka; Carobno zrcalo, Michael Ende;

Zlatni ljudi, Jadranka Klepac; Mali Uckaric, Viktor Čar Emin; Voda, Vladimir Nazor;

Pravda, Vladan Desnica; Može li covjek, Dragutin Tadijanovic; Moj dom, Silvije Strahimir Kranjcevic; Oblak, Dobriša Česaric; Alkar, Dinko Šimunovic; Breza, Slavko Kolar.

ANEXA Nr. 8

**PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII
CLASEI a VIII-a
(începând din anul școlar 2020-2021)
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ MATERNĂ
București, 2020**

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura italiană maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii italiene materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobată prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura italiană maternă are în vedere vizuirea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compunerii vizând

scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programa școlara, cât și detaliile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărite în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a la limba și literatura italiană maternă.

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1 dovedirea înțelegерii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	<ul style="list-style-type: none"> - idei principale, idei secundare; ordinea logică și cronologică a ideilor/ a întâmplărilor dintr-un text; - moduri de expunere (narrativ, descriere, dialog, monolog); - subiectul operei literare; - procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, epitetul, comparația, repetiția, enumerarea, antiteză); - sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat; - trăsăturile specifice genului epic și liric, în opere literare studiate sau în texte la prima vedere; - trăsături ale speciilor literare: mitul, fabula; - texte literare (apartenând diverselor genuri și specii studiate); texte nonliterare (texte publicitare, articolul de ziar/ de revistă, anunțul, știrea); - reperarea unor informații esențiale dintr-un text; - completarea unui text lacunar; - recunoașterea secvențelor narrative și diajogene dintr-un text; - recunoașterea de cuvinte și expresii noi în text; - utilizarea unui lexic diversificat recurgând la categoriile semantice studiate.
1.2 sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației	<p>Comunicarea scrisă Organizarea textului scris. Părțile componente ale unei compunerii: introducerea, cuprinsul, încheierea. Organizarea unui text propriu (rezumat, caracterizare de personaj). Ortografia și punctuația. Scrierea corectă a cuvintelor. Consoanele duble, diftongii, triftongii, apostroful, trunchierea. Contexte de realizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Scrierea funcțională: scrierea, invitația. Fișă de lectură. Completarea unor formulare tipizate. Conspectul. b) Scrierea imaginativă: compunerii libere de mici dimensiuni. c) Scrierea despre textul literar sau nonliterar. Povestirea scrisă a unor fragmente din text. Comentarea unor secvențe. Semnificația titlului. Personajul literar. Rezumatul unui text științific. <p>Fonetica și ortografia: Aspecte fonetice specifice limbii italiene: pronunțarea vocalelor, a consoanelor</p>

		<p>(consoanele s și z; consoanele duble), grupurile gli, gn, sce, sci, ce, ci, ge, gi, ghe, ghi, diftongii și triflontongii, eliziunea și apostroful.</p> <p>Lexic: Mijloace de îmbogățire a lexicului: derivarea cu sufixe și prefixe; familii de cuvinte; expresii idiomatice; cuvinte compuse; Sinonime, antonime, cuvinte polisemantice; Sensul denotativ și sensul conotativ al cuvintelor.</p> <p>Gramatică:</p> <ol style="list-style-type: none"> Articolul: hotărât, nehotărât și partitiv; folosirea articolului cu numele proprii de persoane. Folosirea articolului cu numele proprii geografice. Substantivul: formarea femininului; formarea pluralului; substantive defective; substantive cu două forme de plural; substantive colective; substantive invariabile; substantive defective de singular/plural; substantive compuse. Adjectivul: formarea femininului adjectivelor calificative; poziția adjectivului calificativ; adjectivul demonstrativ; adjectivul posesiv și omisiunea articolului în cazul posesivelor care însotesc substantive indicând înrudirea; adjectivul nehotărât; gradele de comparație - forme sintetice (cele mai frecvente: buono, cattivo, grande, piccolo, alto, basso) Numericalul: cardinal (de la 1000 la 100.000); ordinal (formarea); folosirea numărului ordinal; distributiv; colectiv; multiplicativ. Pronumele personal în acuzativ cu și fără prepoziție; pronumele personal în dativ cu și fără prepoziție; pronumele relativ che, chi, cui, il/la quale, i/le quali; locul pronumelor complemente în grupurile verbale, propoziția assertivă și imperativă. Verbul: indicativul prezent al verbelor regulate și neregulate; perfectul compus al verbelor regulate și neregulate; imperfectul verbelor regulate și neregulate; perfectul simplu al verbelor regulate și neregulate (cele mai frecvente); viitorul simplu și viitorul anterior; conditionalul prezent și trecut; folosirea condiționalului; imperativul (tu, noi, voi); folosirea imperativului cu pronumele de politeță; conjunctivul prezent și trecut; concordanța timpurilor la modul indicativ; verbele frazeologice (cominciare, inițiere, finire, smettere). Adverbul: formarea adverbelor din adjective cu sufixul "-mente"; adverbale de loc și de timp (cele mai frecvente utilizate); adverbale de indoielă; adverbale de mod; adverbale interrogative; adverbale de evaluare; locuțiuni adverbiale (cele mai frecvente). Conjuncția: conjuncțiile coordonatoare; conjuncțiile subordonatoare: se, perché, affinché, cosicché, benché, nonostante, nel caso che; locuțiuni conjuncționale (cele mai frecvente). Prepoziția: folosirea celor mai uzuale prepoziții - di, a, da, in, su, per, con, tra, fra; prepoziții articulate; locuțiuni prepoziționale (cele mai frecvente). Interjecția: interjecții proprii - ah, eh, ih, oh, ahi, beh, uffa, ahime; interjecții improprii - bravo, coraggio, avanti, via, su, forza, guai, peccato; locuțiuni - santo cielo, poveri noi, miseri noi etc.
1.3	identificarea	- elemente etice și culturale în texte

	valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și preferințelor	literare și nonliterare și exprimarea proprii atitudini față de acestea.
--	---	--

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii italiene în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1	<p>redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă</p> <ul style="list-style-type: none"> - redactarea în scris de texte funcționale simple: paragrafe pe subiecte din viața cotidiană, mesaje, scrisori personale; - redactarea de mesaje scurte pe o anumită temă, urmărind un plan dat: pagină de jurnal personal, povestire, descriere; - realizarea de texte de mică întindere, ținând seama de părțile componente ale unei compuneri, respectând categoriile semantice și regulile gramaticale studiate, folosind corect semnele ortografice și de punctuație; - redarea în scris a unor informații receptate prin lectură; - cartea - obiect cultural: teoria literară, destinatarul mesajului, structura textului narativ; - descrierea obiectivă și subiectivă, dialogul, personajul (caracterizarea sumară - portret fizic și portret moral); - structura prozodică (rimă, ritm, vers, strofă, vers liber); - figurile de stil: personificarea, comparația, enumerarea, repetiția, epitetul, antiteza, metaforă; - sensul de bază, sensul auxiliar; sensul figurat; - genuri și specii (genurile epic, liric și dramatic); - textul: texte literare aparținând diverselor genuri și specii și textul nonliterar utilitar; - redactare de mesaje, instrucțiuni; - completare de texte lacunare, rebus; - redactare de scrisori în registrul familiar; - construirea unor scurte povestiri; - folosirea sinonimelor în scopul evitării repetițiilor; - diferențierea semnificației sinonimelor în contexte diferite; - folosirea corectă a părților de vorbire flexibile și neflexibile; - folosirea corectă a formelor verbale în raport cu cronologia faptelor relatate; - folosirea conectorilor adecvati; - folosirea unor construcții verbale specifice pentru a spori expresivitatea comunicării; - rezumare, substituire, transformare, alegere multiplă; - identificarea structurii textului narativ; - sesizarea schimbării semnificației unor cuvinte în funcție de context; - stabilirea relațiilor de sinonimie, antonimie și polisemie într-un text dat; - identificarea secvențelor într-un text narativ; - structurarea unui text în secvențe distincte în funcție de tipul acestuia (rezumat, caracterizare de personaj, scrisoare etc.).
2.2	<p>utilizarea în redactarea unui text propriu a</p> <ul style="list-style-type: none"> - elemente de lexic studiate în clasele a V-a - a VIII-a; mijloace de îmbogățire a lexicului; - folosirea corectă a semnelor de punctuație la

	cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adekvat semnele ortografice și de punctuație	nivelul propoziției și al frazei; - aplicarea adekvată a cunoștințelor de morfologie în exprimarea scrisă corectă: articolul, substantivul, adjecativul, numeralul, pronumele, verbul, adverbul, conjuncția, prepoziția, interjecția.
--	--	---

Teme recomandate:

- Universul personal: gusturi și preferințe, activități școlare și în afara școlii, familia, prietenia, sentimente și emoții, sănătatea, jocul, timpul liber, vacanța;
- Universul adolescenței: stiluri de viață;
- Mediul înconjurător: viața la țară și oraș, natura (plante, animale, locuri și peisaje), ecologie;
- Progres și schimbare: obiecte și ustensile domestice, ocupații și profesiuni, invenții și descoperiri;
- Relații interpersonale: relații între tineri, corespondență și schimburi între școli, călătorii;
- Oameni și locuri: aspecte ale vieții citadine, obiective turistice și culturale, personalități importante;
- Obiceiuri și tradiții: mâncăruri specifice sărbătorilor tradiționale, activități specifice sărbătorilor tradiționale (reluare și îmbogățire);
- Incursiuni în lumea artei: personaje îndrăgite din cărți și filme;
- Universul cultural italian: trecut și prezent;
- Societatea informațională și mijloace de comunicare moderne: comunicarea nonverbală, publicitate și anunțuri în presă, radioul și televiziunea, internetul;
- Umorismul.

ANEXA Nr. 9

**PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENTII
CLASEI a VIII-a
(începând din anul școlar 2020-2021)
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ
București, 2020**

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura rromani maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Programa, bazată pe modelul comunicativ-funcțional, recomandă valorificarea tuturor experiențelor de învățare ale elevilor, integrând cele trei dimensiuni ale educației (formală, nonformală și informală), ale căror interferențe favorizează dezvoltarea la elev a competențelor generale, prin intermediul celor specific, aplicate la conținuturile propuse.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adekvată a limbii rromani materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții

clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobate prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Programa de limba și literatura maternă rromani favorizează abordarea învățării din perspectivă inter- și transdisciplinară, urmărind:

- înțelegerea faptelor de limbă și a coeranței lor structurale, pornind de la mecanismele esențiale de generare a mesajului în comunicare orală și scrisă;

- asigurarea controlului asupra uzului comunicării lingvistice în activități de ascultare, vorbire, lectură și scriere, în raport cu norma limbii rromani în vigoare;

- cunoașterea și înțelegerea elementelor fundamentale de ordin lexical și gramatical, comune limbii rromani și altor limbi de contact, într-o viziune sincronică;

- dobândirea unor competențe de lectură pe care elevii să le poată folosi în contexte diverse de viață în școală și în afara ei;

- asumarea valorilor etice și a idealurilor umaniste naționale și europene, definitorii pentru omul modern, necesare proprietiei dezvoltării afective și morale, având ca reper modelul sociocultural contemporan.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura rromani maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compunerii vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programa școlară, cât și detaliile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărite în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a la limba și literatura rromani maternă.

1. Receptarea și redactarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Prezentarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte continue, discontinue și multimodale	<p>Textul narativ literar - în proză</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instanțele comunicării narrative: autor, narator, personaje • Naratiunea la persoana a III-a și la persoana I • Momentele subiectului/etapele acțiunii. Idei secundare. Planul dezvoltat de idei - Textul narativ nonliterar - Textul descriptiv literar - Strategii de comprehensiune: reflecții asupra limbajului și a structurii textelor de tip narativ, descriptiv, dialogat; discuții pe marginea textelor citite - Strategii de interpretare; interpretarea limbajului figurat (epitetul, enumerata) <p>Textul epic</p> <p>Narativul literar. Personajul. Mijloace de caracterizare</p> <p>Textul dramatic și arta spectacolului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autor, personaj dramatic - Rolul indicațiilor scenice

	<ul style="list-style-type: none"> - Rolul dialogului - Actori, decor, costume, lumini, muzică - Dialogul - în textul scris și în spectacol - Dialogul în textul nonliterar (interviu) <p>Textul liric</p> <p>Versificație: rimă, strofă, măsura versurilor, ritmul (intuitiv) Exprimarea emoțiilor și a sentimentelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategii de comprehensiune: reflectări asupra limbajului și a structurii textelor de tip epic, liric, dramatic - Strategii de interpretare: discuții pe marginea textelor citite, interpretarea limbajului figurat (repetiția, metaforă, aliterația, hiperbolă, antiteză) <p>Textul argumentativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Texte care combină diverse tipuri (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ) - Strategii de comprehensiune: compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii
1.2. Redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite	<ul style="list-style-type: none"> - Rescrierea textului pentru a-i da coerentă și claritate, pentru a nuantă ideile. - Corectarea greșelilor de literă, ortografie, punctuație. Tipare textuale de structurare a ideilor. - "Întrebările cheie" pentru realizarea unui interviu, eseul-portretistic, eseul-argumentativ (cine? / kon?, ce? / so?, când? / kana? unde? / kaj?, de ce? / sošar?). - Stil: naturalețe, eufonie, varietate, originalitate, concizie, varietate - Structuri textuale: secvențe de tip narativ, explicativ, descriptiv, dialogal - Prezentarea textului: elemente grafice specifice diverselor tipuri de texte: scheme, tabele corelate cu conținutul textului. - Modalități de exprimare a preferințelor și a opinioilor. - Rezumatul/planul de idei. - Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă. - Expansiunea sau contragerea unei secvențe dintr-un text narativ sau descriptiv. - Comentarea unor pasaje din textele citite, descrierea unei emoții (bucurie, uimire, frică). - Caracterizarea personajului pe baza unor trăsături definite extrase dintr-o secvență a textului. - Caracterizarea unui personaj principal pozitiv sau negativ. - Caracterizarea unui personaj secundar pozitiv sau negativ. - Tipare textuale de structurare a ideilor: comparație, analogie, ordinea argumentelor în textul argumentativ - Prezentarea textului: grafica textului ca modalitate de a capta atenția publicului - Etica redactării: originalitate

2. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

<p>2.1 Folosirea achizițiilor privind structuri morfosintactice complexe ale limbii romani literare pentru înțelegere corectă și exprimare nuantată a intențiilor comunicative</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Substantivul - categoriile gramaticale ale acestuia: gen (masculin și feminin), număr (singular și plural), determinare (articol) și cele șapte cazuri (nominativ, acuzativ, dativ, gentiv, ablativ, sociativ-instrumental și vocativ). Flexiunea nominală - Adjectivul- tipurile acestuia (buxle și tang), gradele de comparație ale adjecțivului. Realizări ale atributului: prin adjecțiv, pronume, numeral - Topica în propoziție. Norme de punctuație - Verbul - modurile personale și nepersonale. Distincția între verbele tematice și verbele atematice. Posibilități combinatorii ale verbului. Pronumele -tipurile și declinarea (pronumele personal/ i șenutni sarnavni, pronumele interogativ-relativ/ i puchutni- phandutni sarnavni, pronumele posesiv/ i posesivo sarnavni, pronumele refelexiv/ i refleksivo sarnavni, pronumele demonstrativ/ i sikavutni sarnavni, pronume nehotărât/ i nisavutni sarnavni și pronumele negativ/ i negativo sarnavni - Folosirea corectă a pronumelor și a adjecțivelor pronominale: interogativ, relativ și nehotărât - Pronumele posesiv și exprimarea posesiei sau marcarea lipsei posesiei în construcții verbale posesive (prezent, imperfect și perfect) - Posibilități combinatorii ale pronumelor și ale adjecțivelor pronominale - Topica adjecțivului (antepus substantivului). Acordul adjecțivului cu substantivul. Adjectivul provenit din participiu. Posibilități combinatorii ale adjecțivului - Numeralul. Tipuri de numaral (cardinal, ordinal, colectiv, distributiv, adverbial). Posibilități combinatorii ale numaralului și declinarea acestuia - Prepoziția (după origine, după conținutul lexical și după formă - tipurile) - Interjectia (simple și compuse). Rolul și expresivitatea interjectiei - Predicatul verbal și predicatul nominal - Subiectul - Atributul - Complementul - Construcții sintactice: <ul style="list-style-type: none"> * construcții active/ construcții pasive cu verbul a fi * construcții impersonale * construcții cu pronume reflexive * construcții incidente * construcții concesive și condiționale - Enunțuri eliptice. Norme de punctuație - Apozitia. Norme de punctuație - Fraza. Subordonarea prin conjunctii și prin pronume și adverbe relative. Norme de punctuație - Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice: atributiva, completiva directă, completiva indirectă, circumstanțiala de loc, de timp, de mod, cauzala, finală
<p>2.2. Analizarea elementelor de dinamică a limbii, prin utilizarea achizițiilor de lexic și semantică</p>	<p>Vocabular</p> <ul style="list-style-type: none"> - Structura cuvântului: Cuvântul, unitate de bază a vocabularului; Cuvântul și contextul; forma și sensul cuvintelor - Categori semantice: sinonime, antonime - Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului: derivarea, compunerea; cuvânt de bază și cuvânt derivat, conversiunea - Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului; împrumuturile lexicale

	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbinări libere de cuvinte, locuțiuni, cuvinte compuse - Familia lexicală - Câmpul lexical Variat̄ie stilistică - Selectie lexicală în limba vorbită și în limba scrisă - Termeni științifici - Variat̄ii dialectale ale limbii - Variat̄ii de regisztr. Jargonul, argoul. Limbaj coločial, limbaj cultivat
2.3. Valorificarea relației dintre normă, abatere și uz în adekvarea strategiilor individuale de comunicare	<p>Ortoepie și ortografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alfabetul limbii români. Ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic. Dicționarul. Articolul de dicționar - Tipuri de sunete: Vocală. Consoană - Semivocală. Accentul. Silaba - Grupurile vocalice - Despărțirea în silabe - Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină, conținând foneme nespecifice limbii români

ANEXA Nr. 10

**PROGRAMA pentru EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII
CLASEI a VIII-a
(incepând din anul școlar 2020-2021)**

DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNA
București, 2020

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba și literatura ucraineană maternă are, în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie pentru elevii care au urmat cursurile gimnaziale în limba maternă.

Prezenta programă vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare, în scopuri diverse, de exprimare scrisă și de utilizare corectă și adecvată a limbii ucrainene materne în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele de evaluat sunt ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini formate în clasele a V-a - a VIII-a, subiectele din cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a vor evalua atât competențele specifice, cât și conținuturile asociate acestora, conform programei școlare aprobată prin ordinul cu nr. 3393/28.02.2017.

Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a la disciplina limba și literatura ucraineană maternă are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de motivare, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție) și de evidențiere a aspectelor ortografice și de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare. Prin sarcinile de lucru se urmărește atât înțelegerea unui text literar dat (identificarea unor trăsături ale textului și exprimarea unui punct de

vedere asupra acestora etc.), precum și redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text literar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (motivarea apartenenței la o specie literară).

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

Tabelul de mai jos cuprinde atât competențele generale care vizează receptarea și redactarea mesajelor scrise din programa școlara, cât și detalierile lor în competențele specifice și conținuturile asociate urmărite în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a la limba și literatura ucraineană maternă.

1. Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice	Continuturi
1. Identificarea informațiilor importante din texte continue, discontinue și multimodale 2. Identificarea temei și a ideilor principale din texte diverse	<ul style="list-style-type: none"> • Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv <ul style="list-style-type: none"> - Cuvinte-cheie, idee principală, tema - Planul simplu de idei. Textul narativ - Textul narativ literar • Coordonatele lumii fictionale: acțiune, personaj, timp, spațiu • Analiza coordonatelor textului: analiza acțiunii - Textul narativ nonliterar - Textul narativ - Textul descriptiv (literar/nonliterar) - Textul explicativ (aplicativ) - Figuri de stil: personificarea, comparativ • Narativul literar. Personajul. Mijloace de caracterizare - Dialogul în textul scris - Textul liric. Înnul - Versificare. Rima. Ritmul - Elemente de limbaj poetic - Figuri de stil: personificarea, metaforă, repetiția, enumeratia - Descrierea în poezie și proza (portretul) • Structura textului narativ. (logica acțiunii, timpul și spațiul naratiunii) - Structura textului descriptiv - Structuri în textele epice și lirice - Discursul epic. Discursul liric - Texte care combina diverse tipuri (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ) - Textul epic: momentele subiectului, relațiile dintre personaje, procedee de expresivitate artistică - Textul liric: tema, motive, eul liric. Compoziția textului. Limbajul poetic - Figuri de stil: invocatia/interrogatia/exclamatia retorica inversiunea, repetitie - Forme strofice. Masura versurilor - Textul umoristic. Anecdota/Gluma - Valori etice și culturale în textul literar - Strategii de comprehensiune: compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii; argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite; interpretari multiple

2. Redactarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice	Continuturi
Redactarea unui text scurt pe teme familiare, avand în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginante	<ul style="list-style-type: none"> • Etapele scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere: - descoperirea unor subiecte din universul familiar - restrângerea unor teme la aspecte particulare - incadrarea în subiect • Prezentarea textului: așezarea în pagina; - Planul simplu de idei - Partile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe • Stil: corectitudine gramaticală, respectarea convențiilor ortografice și de punctuație

3. Utilizarea corecta, adevarata si eficienta a limbii in procesul comunicarii orale si scrise

Competențe specifice	Continuturi
1. Aplicarea conștiinței achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba ucraineană standard, pentru exprimarea corecta a intenției comunicative	<ul style="list-style-type: none"> • Ortoepie și ortografie - Alfabetul limbii ucrainene. Ordinarea cuvintelor după criteriul alfabetic. Dictionarul. Articolul de dictionar - Tipuri de sunete: Vocala. Consoana - Semnul moale. Înmuirea consoanelor - Sunete iotate; Accentul; Silaba; Apostroful - Corespondența sunet-literă (redarea aceluiasi sunet prin litere diferite; sunete diferite redate prin aceeași literă) - Scrierea și pronunția cuvintelor care contin foneme specifice limbii ucrainene • Vocabular - Structura cuvantului. Cuvantul, unitate de bază a vocabularului; Cuvantul și contextul; forma și sensul cuvintelor. Categorii semantice: sinonime, antonime - Cuvintele mostenite și cuvintele împrumutate. Limba literară, limba populară, limba vorbită, limba scrisă. Neologisme. Regionalismele. Mijloacele de îmbogătire a vocabularului: interne și externe. Familia de cuvinte. Cuvintele polisemantice. Polisemia în raporturile ei cu omonimia. Variatie stilistica - Variatii de registru - Construcția frazei în limba vorbită și în limba scrisă - Organizarea coerenta a textului: succesiunea ideilor, folosirea corecta a timpurilor verbale
2. Folosirea achizițiilor privind structuri morfosintactice complexe ale limbii ucrainene literare pentru înțelegere corecta și exprimare nuantată a intențiilor comunicative	Gramatica <ul style="list-style-type: none"> - Enuntul. Punctuația - Propozitia simplă. Propozitia dezvoltată - Propozitia afirmativa. Propozitia negativă - Enunțuri assertive, interrogative, exclamative - Verbul (flexiunea verbului în raport cu numărul, persoana, modul și timpul). Moduri verbale: indicativul conditional- optativul, imperativul și infinitivul. - Substantivul: genul, numărul, cazurile. Tipuri de substantiv: comun, propriu, insuflatit, neinsuflatit. - Prepozitia - Pronumele. Clasificarea pronumelui. (Flexiunea pronumelui personal în raport cu persoana, numărul, genul, cazul)
3. Aplicarea achizițiilor lingvistice pentru înțelegerea și producerea unor texte diverse	<ul style="list-style-type: none"> - Adjectivul. Clasificarea adjecțiivelor. Acordul substantivului cu adjecativul. - Numeralul. Clasificarea numeralelor. - Notiuni de sintaxă
4. Raportarea conștiința la normă în exprimarea intenției de comunicare, din perspectiva morfosintactică,	

fonetica si lexicala	<ul style="list-style-type: none"> - Sintaxa propozitiei - Predicatul. Predicatul verbal si cel nominal - Subiectul. Subiectul exprimat si cel neexprimat - Atributul. Tipurile de atribute in limba ucraineană - Complementul. Complementul circumstantial de loc, de timp, de mod, de cauza. Complementul direct. Complementul indirect - Partile de vorbire neflexibile: adverbul, prepozitia, conjunctia, particula, interjectia
----------------------	---

4. Manifestarea unui comportament empatic cultural si intercultural

Competențe specifice	Continuturi
1. Exprimarea unui punct de vedere fata de anumite traditii si valori ale culturii nationale sau ale unei alte culturi, descrise in cartile citite 2. Argumentarea unui punct de vedere privitor la tiparele identificate in cultura proprie si in cultura altor popoare	<ul style="list-style-type: none"> * Carte si cultura: elemente de cultura slavona in cultura ucraineană - Limba materna - sursa esentiala pentru dezvoltarea personala si pentru fmbogatirea bagajului cultural - Identitate personala; identitate nationala; diversitate culturala si lingvistica * Valori estetice si morale in creatiile literare (binele, adevarul, frumosul, timutul natal, patrie si popor) - Empatie si deschidere. Noi si ceilalți - Valori culturale ucrainene in context europeanmondial

Texte:

Pro sebe, Dolya, Meni trynadtsyatyy mynalo, Taras Shevchenko
 Batko ta syn, Petro Hulak-Artemovskyy
 Vovk i Kit, Leonid Hlibov
 Mykoli stalo lehshe, Petryk i Pavlyk, Pozbyray yiyi sl'ozy, Serhiykova kvitka,
 Syniy olivets,
 Vasyl' Sukhomlyns'kyy
 Z kazochky dyadka Leva, Leliya, Pisenka vesnyanoyi vody, Uzhe vesnyane sontse prypikaye, Vyshenky, Lito krasneye mynulo, Lesya Ukrayinka
 Hrymyt'l Blahodatna pora nastupaye..., Hriye sonechko!, Zemle, moya vseplodyushchaya, Malyy Myron, Ivan Franko
 Molytva, Maria Ciubica
 SHKIL'NI USMISHKY Pavlo Hal'chenko
 Konyk-strybutnets, Lebid, Shchuka i Rak, Leonid Ivanovych Hlibov
 Krasne pysannya, Ivan Franko
 Sestra, Marko Vovchok
 V ODESINA PRYVOZI, Humoresky Stepana Oliynyka dlya ditey
 Zhenya i Syn'ko, Viktor Blyznets
 I zolotoyi y dorohoyi, Taras Shevchenko
 Malenkyy hrishnyk, Mykhaylo Kotsyubynskyy
 Dialoh u prerodi, Maria Ciubica
 Ridna mova, Ilarion Hrabovycj
 Nadia, Lesia Ucrainka
 Dva koliory, D.Pavlycjk
 Dva syny, Marko Vovciok
 Hreteva skiljna nauka, Ivan Franko
 Kupovanyj rozum, H.Kvitka-Osnovianenko
 Mova, Maksym Rylskyj
 Davnia Vesna..., Lesia Uckrainka
 Dobryj zarobok, Ivan Franko

ANEXA Nr. 11

**PROGRAMA pentru EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a
DISCIPLINA
MATEMATICĂ
București, 2020**

**PROGRAMA PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a
MATEMATICĂ**

Prezenta programa este realizată în conformitate cu prevederile Programei școlare pentru disciplina matematică, clasele a V-a - a VIII-a, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017.

Subiectele de matematică pentru Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a evaluatează competențele formate/dezvoltate pe parcursul învățământului gimnazial și se elaborează în baza prezentei programe.

Matematica are statut de disciplină obligatorie în cadrul Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a.

**COMPETENȚELE GENERALE ALE DISCIPLINEI ȘI COMPETENȚELE
SPECIFICE CARE VOR FI EVALUATE ȘI CONȚINUTURILE ASOCIAȚE**

Competențele generale (CG) și competențele specifice (CS)

CG1. Identificarea unor date, mărimi și relații matematice, în contextul în care acestea apar

V.CS1.1. Identificarea numerelor naturale în contexte variate

V.CS1.2. Identificarea fracțiilor ordinare sau zecimale în contexte variate

V.CS1.3. Identificarea noțiunilor geometrice elementare și a unităților de măsură în diferite contexte

VI.CS1.1. Identificarea unor noțiuni specifice mulțimilor și relației de divizibilitate în

VI.CS1.2. Identificarea rapoartelor, proporțiilor și a mărимilor direct sau invers proporționale

VI.CS1.3. Identificarea caracteristicilor numerelor întregi în contexte variate

VI.CS1.4. Recunoașterea fracțiilor echivalente, a fracțiilor ireductibile și a formelor de scriere a unui număr rațional

VI.CS1.5. Recunoașterea unor figuri geometrice plane (drepte, unghiuri, cercuri, arce de cerc) în configurații date

VI.CS1.6. Recunoașterea unor elemente de geometrie plană asociate noțiunii de triunghi

VII.CS1.1. Identificarea numerelor aparținând diferitelor submulțimi ale lui

VII.CS1.2. Identificarea unei situații date rezolvabile prin ecuații sau sisteme de ecuații liniare

VII.CS1.3. Identificarea unor informații din tabele, grafice și diagrame

VII.CS1.4. Identificarea patrulaterelor particulare în configurații geometrice date

VII.CS1.5. Identificarea elementelor cercului și/sau poligoanelor regulate în

---

configurații geometrice date

VII.CS1.6. Identificarea triunghiurilor asemenea în configurații geometrice date

VII.CS1.7. Recunoașterea elementelor unui triunghi dreptunghic într-o configurație geometrică dată

VIII.CS1.1. Recunoașterea apartenenței unui număr real la o mulțime

VIII.CS1.2. Identificarea componentelor unei expresii algebrice

VIII.CS1.3. Identificarea unor dependențe funcționale în diferite situații date

VIII.CS1.4. Identificarea unor figuri plane sau a unor elemente caracteristice acestora în configurații spațiale date

VIII.CS1.5. Identificarea corpurilor geometrice și a elementelor metrice necesare pentru calcularea ariei sau a volumului acestora

CG2. Prelucrarea unor date matematice de tip cantitativ, calitativ, structural, cuprinse în diverse surse informaționale

V.CS2.1. Efectuarea de calcule cu numere naturale folosind operațiile aritmetice și proprietățile acestora

V.CS2.2. Efectuarea de calcule cu fracții folosind proprietăți ale operațiilor aritmetice

V.CS2.3. Utilizarea instrumentelor geometrice pentru a măsura sau pentru a construi configurații geometrice

VI.CS2.1. Evidențierea în exemple a relațiilor de apartenență, de incluziune, de egalitate și a criteriilor de divizibilitate cu 2, 5, 10^n , 3 și 9 în N

VI.CS2.2. Prelucrarea cantitativă a unor date utilizând rapoarte și proporții pentru organizarea de date

VI.CS2.3. Utilizarea operațiilor cu numere întregi pentru rezolvarea ecuațiilor și inecuațiilor

VI.CS2.4. Aplicarea regulilor de calcul cu numere raționale pentru rezolvarea ecuațiilor de tipul: $x + a = b$, $x \cdot a = b$, $x : a = b$ ($a \neq 0$), $ax + b = c$, unde a, b și c sunt numere raționale

VI.CS2.5. Recunoașterea coliniarității unor puncte, a faptului că două unghiuri sunt opuse la vârf, adiacente, complementare sau suplementare și a paralelismului sau perpendicularității a două drepte

VI.CS2.6. Calcularea unor lungimi de segmente, măsuri de unghiuri în contextul geometriei triunghiului

VII.Aplicarea regulilor de calcul pentru estimarea și aproximarea numerelor reale

VII.CS2.2. Utilizarea regulilor de calcul cu numere reale pentru verificarea soluțiilor unor ecuații sau sisteme de ecuații liniare

VII.CS2.3. Prelucrarea unor date sub formă de tabele, grafice sau diagrame în vederea înregistrării, reprezentării și prezentării acestora

VII.CS2.4. Descrierea patrulaterelor utilizând definiții și proprietăți ale acestora, în configurații geometrice date

VII.CS2.5. Descrierea proprietăților cercului și ale poligoanelor regulate inscrise într-un cerc

VII.CS2.6. Stabilirea relației de asemănare între triunghiuri

VII.CS2.7. Aplicarea relațiilor metrice într-un triunghi dreptunghic pentru determinarea unor elemente ale acestuia

VIII.CS2.1. Efectuarea unor operații cu intervale numerice reprezentate pe axa numerelor sau cu mulțimi definite printr-o proprietate a elementelor ei

VIII.CS2.2. Aplicarea unor reguli de calcul cu numere reale exprimate prin litere

VIII.CS2.3. Descrierea unei dependențe funcționale într-o situație dată, folosind diagrame, tabele sau formule

VIII.CS2.4. Reprezentarea, prin desen sau prin modele, a unor configurații spațiale date

VIII.CS2.5. Prelucrarea unor date caracteristice ale corpurilor geometrice studiate în vederea calculării unor elemente ale acestora

CG3. Utilizarea conceptelor și a algoritmilor specifici în diverse contexte matematice

V.CS3.1. Utilizarea regulilor de calcul pentru efectuarea operațiilor cu numere naturale și pentru

divizibilitate

V.CS3.2. Utilizarea de algoritmi pentru efectuarea operațiilor cu fracții ordinare sau zecimale

V.CS3.3. Determinarea perimetrelor, a ariilor (pătrat, dreptunghi) și a volumelor (cub, paralelipiped dreptunghic) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare

VI.CS3.1. Utilizarea unor modalități adecvate de reprezentare a mulțimilor și de determinare a c.m.m.d.c. și a c.m.m.m.c.

VI.CS3.2. Aplicarea unor metode specifice de rezolvare a problemelor în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct/invers proporționale

VI.CS3.3. Aplicarea regulilor de calcul și folosirea parantezelor în efectuarea operațiilor cu numere întregi

VI.CS3.4. Utilizarea proprietăților operațiilor pentru compararea și efectuarea calculelor cu numere rationale

VI.CS3.5. Utilizarea unor proprietăți referitoare la distanțe, drepte, unghiuri, cerc pentru realizarea unor construcții geometrice

VI.CS3.6. Utilizarea criteriilor de congruență și a proprietăților unor triunghiuri particulare pentru determinarea caracteristicilor unei configurații geometrice

VII.CS3.1. Utilizarea unor algoritmi și a proprietăților operațiilor în efectuarea unor calcule cu numere reale

VII.CS3.2. Utilizarea transformărilor echivalente în rezolvarea unor ecuații și sisteme de ecuații liniare

VII.CS3.3. Alegerea metodei adecvate de reprezentare a problemelor în care intervin dependențe funcționale și reprezentări ale acestora

VII.CS3.4. Utilizarea proprietăților patrulaterelor în rezolvarea unor probleme

VII.CS3.5. Utilizarea proprietăților cercului în rezolvarea de probleme

VII.CS3.6. Utilizarea asemănării triunghiurilor în configurații geometrice date pentru determinarea de lungimi, măsuri și arii

VII.CS3.7. Deducerea relațiilor metrice într-un triunghi dreptunghic

VIII.CS3.1. Utilizarea unor procedee matematice pentru operații cu intervale și rezolvarea inecuațiilor în R

VIII.CS3.2. Utilizarea formulelor de calcul prescurtat și a unor algoritmi pentru rezolvarea ecuațiilor și a inecuațiilor

VIII.CS3.3. Reprezentarea în diverse moduri a unor funcții cu scopul caracterizării acestora

VIII.CS3.4. Folosirea unor proprietăți de paralelism sau perpendicularitate pentru analizarea pozițiilor relative ale dreptelor și planelor

VIII.CS3.5. Alegerea metodei adecvate pentru calcularea unor caracteristici numerice ale corpurilor geometrice

CG4. Exprimarea în limbajul specific matematicii a informațiilor, concluziilor și demersurilor de rezolvare pentru o situație dată

V.CS4.1. Exprimarea în limbaj matematic a unor proprietăți referitoare la comparări, aproximări, estimări și ale operațiilor cu numere naturale

VI.CS4.1. Exprimarea în limbaj matematic a unor situații concrete care se pot descrie utilizând mulțimile și divizibilitatea în N

VII.CS4.1. Folosirea terminologiei aferente noțiunii de număr real (semn, modul, opus, invers)

VIII.CS4.1. Folosirea terminologiei aferente noțiunilor de mulțime, de interval numeric și de inecuații

V.CS4.2. Utilizarea limbajului specific fracțiilor/procentelor în situații date

VI.CS4.2. Exprimarea în limbaj matematic a relațiilor și a mărimilor care apar în probleme cu rapoarte, proporții și mărimi direct sau invers proporționale

VII.CS4.2. Redactarea rezolvării ecuațiilor și sistemelor de ecuații liniare

VIII.CS4.2. Exprimarea matematică a unor situații concrete prin calcul algebraic

V.CS4.3. Transpunerea în limbaj specific a unor probleme practice referitoare la perimetre, arii, volume, utilizând transformarea convenabilă a unităților de măsură

VI.CS4.3. Redactarea etapelor de rezolvare a ecuațiilor și a inecuațiilor

Lex

- studiate în mulțimea numerelor întregi
- VII.CS4.3. Descrierea în limbajul specific matematicii a unor elemente de organizare a datelor
- VIII.CS4.3. Utilizarea unui limbaj specific pentru formularea unor opinii referitoare la diferite dependențe funcționale
- VI.CS4.4. Redactarea etapelor de rezolvare a unor probleme, folosind operații în mulțimea numerelor raționale
- VII.CS4.4. Exprimarea în limbaj geometric a noțiunilor legate de patrulatere
- VIII.CS4.4. Descrierea în limbaj matematic a elementelor unei configurații geometrice
- VI.CS4.5. Exprimarea, prin reprezentări geometrice sau în limbaj specific matematic, a noțiunilor legate de dreaptă, unghi și cerc
- VII.CS4.5. Exprimarea proprietăților cercului și ale poligoanelor în limbaj matematic
- VIII.CS4.5. Utilizarea unor termeni și expresii specifice pentru descrierea proprietăților figurilor și corpurilor geometrice
- VI.CS4.6. Exprimarea în limbaj geometric simbolic și figurativ a caracteristicilor triunghiurilor și ale liniilor importante în triunghi
- VII.CS4.6. Exprimarea în limbaj matematic a proprietăților unor figuri geometrice folosind asemănarea
- VII.CS4.7. Exprimarea în limbaj matematic a relațiilor dintre elementele unui triunghi dreptunghic
- CG5. Analizarea caracteristicilor matematice ale unei situații date
- V.CS5.1. Analizarea unor situații date în care intervin numere naturale pentru a estima sau pentru a verifica validitatea unor calcule
- V.CS5.2. Analizarea unor situații date în care intervin fracții pentru a estima sau pentru a verifica validitatea unor calcule
- V.CS5.3. Interpretarea prin recunoașterea elementelor, a măsurilor lor și a relațiilor dintre ele, a unei configurații geometrice dintr-o problemă dată
- VI.CS5.1. Analizarea unor situații date în contextul mulțimilor și al divizibilității în
- VI.CS5.2. Analizarea unor situații practice cu ajutorul rapoartelor, proporțiilor și a colecțiilor de date
- VI.CS5.3. Interpretarea unor date din probleme care se rezolvă utilizând numerele întregi
- VI.CS5.4. Determinarea unor metode eficiente în efectuarea calculelor cu numere raționale
- VI.CS5.5. Analizarea seturilor de date numerice sau a reprezentărilor geometrice în vederea optimizării calculelor cu lungimi de segmente, distanțe, măsuri de unghiuri și de arce de cerc
- VI.CS5.6. Analizarea unor construcții geometrice în vederea evidențierii unor proprietăți ale triunghiurilor
- VII.CS5.1. Elaborarea de strategii pentru rezolvarea unor probleme cu numere reale
- VII.CS5.2. Stabilirea unor metode de rezolvare a ecuațiilor sau a sistemelor de ecuații liniare
- VII.CS5.3. Analizarea unor situații practice prin elemente de organizare a datelor
- VII.CS5.4. Alegerea reprezentărilor geometrice adecvate în vederea optimizării calculării unor lungimi de segmente, a unor măsuri de unghiuri și a unor arii
- VII.CS5.5. Interpretarea unor proprietăți ale cercului și ale poligoanelor regulate folosind reprezentări geometrice
- VII.CS5.6. Interpretarea asemănării triunghiurilor în configurații geometrice
- VII.CS5.7. Interpretarea unor relații metrice între elementele unui triunghi dreptunghic
- VIII.CS5.1. Interpretarea unei situații date utilizând intervale și inecuații
- VIII.CS5.2. Interpretarea unei situații date utilizând calculul algebraic

VIII.CS5.3. Analizarea unor funcții în context intra și interdisciplinar

VIII.CS5.4. Alegerea reprezentărilor geometrice adecvate în vederea descrierii unor configurații spațiale și a calculării unor elemente metrice

VIII.CS5.5. Analizarea condițiilor necesare pentru ca o configurație geometrică spațială să verifice anumite cerințe date

CG6. Modelarea matematică a unei situații date, prin integrarea achizițiilor din diferite domenii

V.CS6.1. Modelarea matematică, folosind numere naturale, a unei situații date, rezolvarea problemei obținute prin metode aritmetice și interpretarea rezultatului

V.CS6.2. Reprezentarea matematică, folosind fracțiile, a unei situații date, în context intra și interdisciplinar (geografie, fizică, economie etc.)

V.CS6.3. Analizarea unor probleme practice care includ elemente de geometrie studiate, cu referire la unități de măsură și la interpretarea rezultatelor

VI.CS6.1. Transpunerea, în limbaj matematic, a unor situații date utilizând mulțimi, operații cu mulțimi și divizibilitatea în

VI.CS6.2. Modelarea matematică a unei situații date în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct sau invers proporționale

VI.CS6.3. Transpunerea, în limbaj algebric, a unei situații date, rezolvarea ecuației sau inecuației obținute și interpretarea rezultatului

VI.CS6.4. Interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu numere raționale

VI.CS6.5. Interpretarea informațiilor continute în reprezentări geometrice pentru determinarea unor lungimi de segmente, distanțe și a unor măsuri de unghiuri/arce de cerc

VI.CS6.6. Transpunerea, în limbaj specific, a unei situații date legate de geometria triunghiului, rezolvarea problemei obținute și interpretarea rezultatului

VII.CS6.1. Modelarea matematică a unor situații practice care implică operații cu numere reale

VII.CS6.2. Transpunerea matematică a unor situații date, utilizând ecuații și/sau sisteme de ecuații liniare

VII.CS6.3. Transpunerea unei situații date într-o reprezentare adecvată (text, formulă, diagramă, grafic)

VII.CS6.4. Modelarea unor situații date prin reprezentări geometrice cu patrulatere

VII.CS6.5. Modelarea matematică a unor situații practice în care intervin poligoane regulate sau cercuri

VII.CS6.6. Implementarea unei strategii pentru rezolvarea unor situații date, utilizând asemănarea triunghiurilor

VII.CS6.7. Implementarea unei strategii pentru rezolvarea unor situații date, utilizând relații metrice în triunghiul dreptunghic

VIII.CS6.1. Rezolvarea unor situații date, utilizând intervale numerice sau inecuații

VIII.CS6.2. Interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea ecuațiilor sau a formulelor de calcul prescurtat

VIII.CS6.3. Modelarea cu ajutorul funcțiilor a unor fenomene din viața reală

VIII.CS6.4. Modelarea unor situații practice în limbaj geometric, utilizând configurații spațiale

VIII.CS6.5. Interpretarea informațiilor referitoare la distanțe, arii și volume după modelarea printr-o configurație spațială a unei situații date din cotidian

Conținuturi asociate

Domeniul de conținut: Mulțimi. Numere

Subdomeniul: Mulțimi

Descriere, notații, reprezentări; mulțimi numerice/nenumerice; relația dintre un element și o mulțime; relații între mulțimi

Mulțimi definite printr-o proprietate comună a elementelor lor

Mulțimi finite, cardinalul unei mulțimi finite; mulțimi infinite

Operații cu mulțimi: reuniune, intersecție, diferență

Intervale numerice și reprezentarea lor pe axa numerelor; intersecția și reuniunea intervalor

Subdomeniul: Multimea numerelor naturale

Operații cu numere naturale

Scrierea și citirea numerelor naturale; reprezentarea pe axa numerelor; compararea și ordonarea numerelor naturale; aproximări, estimări

Adunarea numerelor naturale, proprietăți; scăderea numerelor naturale

Înmulțirea numerelor naturale, proprietăți; factor comun

Împărțirea cu rest zero a numerelor naturale; împărțirea cu rest a numerelor naturale

Puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural; reguli de calcul cu puteri; compararea puterilor; scrierea în baza 10; scrierea în baza 2 (fără operații)

Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor

Ordinea efectuării operațiilor; utilizarea parantezelor: rotunde, pătrate și accolade

Metode aritmetice de rezolvare a problemelor: metoda reducerii la unitate, metoda comparației, metoda figurativă, metoda mersului invers, metoda falsei ipoteze

Divizibilitatea numerelor naturale

Divizor; multiplu; divizori comuni; multipli comuni

Criterii de divizibilitate cu: 2, 5, 10^n , 3 și 9; numere prime; numere compuse

Descompunerea numerelor naturale în produs de puteri de numere prime; aplicație: determinarea celui mai mare divizor comun (c.m.m.d.c.) și a celui mai mic multiplu comun (c.m.m.m.c.); numere prime între ele

Proprietăți ale divizibilității în N: $a|a$, unde $a \in \mathbb{N}$; $a|b$ și $b|c \Rightarrow a|c$, unde $a, b, c \in \mathbb{N}$; $a|b$ și $a|c \Rightarrow a|(b+c)$, unde $a, b, c \in \mathbb{N}$; $a|bc$ și $(a,b) = 1 \Rightarrow a|c$, unde $a, b, c \in \mathbb{N}$

Subdomeniul: Multimea numerelor întregi

Multimea numerelor întregi; opusul unui număr întreg; reprezentarea pe axa numerelor; modulul unui număr întreg; compararea și ordonarea numerelor întregi

Adunarea numerelor întregi, proprietăți; scăderea numerelor întregi

Înmulțirea numerelor întregi, proprietăți

Împărțirea numerelor întregi când deîmpărțitul este multiplu al împărțitorului

Puterea cu exponent număr natural a unui număr întreg nenul; reguli de calcul cu puteri

Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor

Subdomeniul: Multimea numerelor rationale

Fractii ordinare; fractii subunitare, echivalente, supraunitare; procente; fractii echivalente (prin reprezentari)

Compararea fractiilor cu același numitor/numărător; reprezentarea pe axa numerelor a unei fractii ordinare

Introducerea și scoaterea întregilor dintr-o fracție

Amplificarea și simplificarea fractiilor; fractii ireductibile

Aducerea fractiilor la un numitor comun; adunarea și scăderea fractiilor

Înmulțirea fractiilor, puteri; împărțirea fractiilor

Fractii/procente dintr-un număr natural sau dintr-o fracție ordinată

Fractii zecimale; scrierea fractiilor ordinare cu numitori puteri ale lui 10 sub formă de fractii zecimale; transformarea unei fractii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule în fractie ordinată

Aproximări; compararea, ordonarea și reprezentarea pe axa numerelor a unor fractii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule

Adunarea și scăderea fractiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule

Înmulțirea fractiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule

Împărțirea a două numere naturale cu rezultat fractie zecimală; transformarea unei fractii ordinare într-o fractie zecimală; periodicitate

Împărțirea unei fractii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule la un număr natural nenul; împărțirea a două fractii zecimale cu un număr finit de zecimale nenule

Transformarea unei fractii zecimale periodice în fractie ordinată

Metode aritmetice pentru rezolvarea problemelor cu fractii în care intervin și unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitate, masă, timp și unități

monetare

Număr rațional; mulțimea numerelor raționale; reprezentarea numerelor raționale pe axa numerelor, opusul unui număr rațional; modulul; compararea și ordonarea numerelor raționale

Adunarea numerelor raționale; proprietăți; scăderea numerelor raționale

Înmulțirea numerelor raționale; proprietăți; împărțirea numerelor raționale; puterea cu exponent număr întreg a unui număr rațional nenul; reguli de calcul cu puteri

Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor

Subdomeniul: Mulțimea numerelor reale

Rădăcina pătrată a pătratului unui număr natural; estimarea rădăcinii pătrate dintr-un număr rațional

Scoaterea factorilor de sub radical; introducerea factorilor sub radical

Numere iraționale, exemple; mulțimea numerelor reale; incluziunile $N \subset Z \subset Q \subset R$; modulul unui număr real (definiție, proprietăți); compararea și ordonarea numerelor reale; reprezentarea numerelor reale pe axa numerelor prin aproximări

Operații cu numere reale (adunare, scădere, înmulțire, împărțire, puteri cu exponent număr întreg); raționalizarea numitorului de forma $a\sqrt{b}$

Media aritmetică ponderată a n numere reale, $n \geq 2$; media geometrică a două numere reale pozitive

Domeniu de conținut: Algebră

Subdomeniul: Calcul algebric

Operații cu numere reale reprezentate prin litere (adunare, scădere, înmulțire, împărțire, ridicare la putere); reducerea termenilor asemenea

Formule de calcul prescurtat

$$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2, \text{ unde } a, b \in R$$

$$(a - b)(a + b) = a^2 - b^2, \text{ unde } a, b \in R$$

Descompuneri în factori utilizând reguli de calcul în (factor comun, grupare de termeni, formule de calcul prescurtat)

Fracții algebrice; operații cu acestea (adunare, scădere, înmulțire, împărțire, ridicare la putere)

Subdomeniul: Ecuății. Inecuații. Sisteme de ecuații

Transformarea unei egalități într-o egalitate echivalentă; identități

Ecuății de forma $ax + b = 0$, unde $a, b \in R$; mulțimea soluțiilor unei ecuații; ecuații echivalente

Sisteme de două ecuații liniare cu două necunoscute; rezolvare prin metoda substituției și/sau prin metoda reducerii

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor sau a sistemelor de ecuații liniare

Inecuații de forma $ax + b \geq 0$, ($\leq, <, >$), unde $a, b \in R$

Ecuății de forma $ax^2 + bx + c = 0$, unde $a, b, c \in R$

Subdomeniul: Funcții

Produsul cartezian a două mulțimi nevide; sistem de axe ortogonale în plan; reprezentarea intr-un sistem de axe ortogonale a unor perechi de numere reale; reprezentarea punctelor intr-un sistem de axe ortogonale; distanța dintre două puncte din plan

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

Funcții definite pe mulțimi finite, exprimate cu ajutorul unor diagrame, tabele, formule; graficul unei funcții, reprezentarea geometrică a graficului unor funcții numerice

Funcții de forma $f: D \rightarrow R$, $f(x) = ax + b$, unde a și b sunt numere reale și D este o mulțime finită de numere reale sau un interval nedegenerat; interpretare geometrică; lecturi grafice

Domeniul de conținut: Geometrie

Subdomeniul: Noțiuni geometrice fundamentale în plan și spațiu, lungimi de segmente, măsuri de unghiuri

Puncte, drepte, plane, semiplan, semidreaptă, segment: convenții de notare, reprezentări, determinarea dreptei, determinarea planului, relații între puncte, drepte și plane (descriere, reprezentare, notății¹)

---

¹ Notația AB reprezintă dreapta AB, segmentul AB, lungimea segmentului AB sau distanța de la punctul A la punctul B, în funcție de context.

Pozitiiile relative ale unui punct față de o dreaptă; puncte coliniare; "prin două puncte distincte trece o dreaptă și numai una"; pozitiiile relative a două drepte: drepte concurente, drepte paralele

Drepte paralele (definiție, notație); axioma paralelelor; criterii de paralelism (unghiuri formate de două drepte paralele cu o secantă); aplicații practice în poligoane și coruri geometrice

Distanța dintre două puncte; lungimea unui segment; segmente congruente; mijlocul unui segment; simetricul unui punct față de un punct

Unități de măsură pentru lungime; unități de măsură pentru arie; unități de măsură pentru volum; transformări ale unităților de măsură

Unghi: definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi², unghiuri congruente; clasificări de unghiuri: unghi drept, unghi ascuțit, unghi obtuz; unghi nul, unghi alungit; calcule cu măsuri de unghiuri exprimate în grade și minute sexagesimale

---

² Notația $\angle AOB$ reprezintă atât unghiul AOB, cât și măsura unghiului AOB, în funcție de context.

Unghiuri opuse la vârf, congruența lor; unghiuri formate în jurul unui punct, suma măsurilor lor; unghiuri suplementare, unghiuri complementare; unghiuri adiacente; bisectoarea unui unghi

Drepte perpendiculare în plan (definiție, notație); oblice; aplicații practice în poligoane și coruri geometrice; distanța de la un punct la o dreaptă; mediatorearea unui segment; simetria față de o dreaptă

Subdomeniul: Figuri geometrice: triunghiul, patrulatere, cercul

Triunghiul: definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi;

unghi exterior unui triunghi, teorema unghiului exterior; inegalități între elementele triunghiului

Linii importante în triunghi: bisectoarele unghiurilor unui triunghi; concurența, cercul inscris în triunghi; mediatorele laturilor unui triunghi; concurență, cercul circumscris unui triunghi; înălțimile unui triunghi: definiție, construcție, concurență; medianele unui triunghi: definiție, construcție, concurență

Congruența triunghiurilor oarecare: criterii de congruență a triunghiurilor: LUL, ULU, LLL; criteriile de congruență a triunghiurilor dreptunghice: CC, IC, CU, IU; metoda triunghiurilor congruente, aplicații: proprietatea punctelor de pe bisectoarea unui unghi/midiatorearea unui segment

Proprietăți ale triunghiului isoscel; proprietăți ale triunghiului echilateral; proprietăți ale triunghiului dreptunghic (cateta opusă unghiului de 30° , mediana corespunzătoare ipotenuzei - teoreme directe și reciproce)

Segmente proporționale; teorema paralelelor echidistante; teorema lui Thales; reciprocă teoremei lui

Thales; împărțirea unui segment în părți proporționale cu numere (segmente) date

Triunghiuri asemenea; criterii de asemănare a triunghiurilor; teorema fundamentală a asemănării, aplicații: raportul ariilor a două triunghiuri asemenea, aproximarea în situații practice a distanțelor folosind asemănarea

Proiecții ortogonale pe o dreaptă; teorema înălțimii; teorema catetei; teorema lui Pitagora; reciproca teoremei lui Pitagora

Noțiuni de trigonometrie în triunghiul dreptunghic: sinusul, cosinusul, tangenta și cotangenta unui unghi ascuțit

Rezolvarea triunghiului dreptunghic; aplicații: calculul elementelor (latură, apotemă, arie, perimetru) în triunghiul echilateral, în pătrat și în hexagonul regulat; aproximarea în situații practice a distanțelor folosind relații metrice

Patrulaterul convex; suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex

Paralelogramul: proprietăți; aplicații în geometria triunghiului: linie mijlocie în triunghi, centrul de greutate al unui triunghi

Paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat; proprietăți

Trapezul, clasificare, proprietăți; linia mijlocie în trapez; trapezul isoscel, proprietăți

Perimetre și arii: paralelogram, paralelograme particulare, triunghi, trapez

Cerc; elemente în cerc: centru, rază, coardă, diametru, arc de cerc; unghi la centru; unghi inscris în cerc; măsuri; coarde și arce în cerc, proprietăți: la arce congruente corespund coarde congruente și reciproc, diametrul perpendicular pe o coardă, arce cuprinse între coarde paralele, coarde egal depărtate de centru; tangente dintr-un punct exterior la un cerc; lungimea cercului și aria discului

Pozitiiile unei drepte față de un cerc; pozitiiile relative a două cercuri

Poligoane regulate inscrise într-un cerc

Subdomeniul: Corpuri geometrice

Corpuri geometrice: piramida, piramida regulată, tetraedrul regulat; prismă dreaptă, paralelipiped dreptunghic, cub; cilindru circular drept; con circular drept; reprezentare, elemente caracteristice, desfășurări

Paralelism: drepte paralele, unghiul a două drepte, dreaptă paralelă cu un plan, plane paralele, aplicații: secțiuni paralele cu baza în corpurile geometrice studiate; trunchiul de piramidă și trunchiul de con circular drept

Perpendicularitate: drepte perpendicularare în spațiu, dreaptă perpendiculară pe un plan, aplicații: înălțimea unei piramide, înălțimea unui con circular drept, distanța dintre două plane paralele, înălțimea prismei drepte, a paralelipipedului dreptunghic, a cilindrului circular drept, a trunchiului de piramidă/con circular drept; plane perpendicularare, aplicații: secțiuni diagonale, secțiuni axiale în corpurile studiate; proiecții de puncte, de segmente și de drepte pe un plan; unghiul dintre o dreaptă și un plan, aplicație: lungimea proiecției unui segment; unghi diedru, unghi plan corespunzător diedrului; unghiul a două plane; plane perpendicularare; teorema celor trei perpendicularare; calculul distanței de la un punct la o dreaptă; calculul distanței de la un punct la un plan; calculul distanței dintre două plane paralele

Distanțe și măsuri de unghiuri pe fețele sau în interiorul corpurilor geometrice studiate

Arii și volume ale unor corpuri geometrice: piramidă regulată (cu baza triunghi echilateral, pătrat sau hexagon regulat), prismă dreaptă (cu baza triunghi echilateral, pătrat sau hexagon regulat), paralelipiped dreptunghic, cub, cilindru circular drept, con circular drept, trunchi de piramidă regulată, trunchi de con circular drept

Sfera: arie, volum

Domeniul de conținut: Organizarea datelor, probabilități și elemente de statistică matematică

Subdomeniul: Rapoarte. Proportii

Rapoarte; proporții; proprietatea fundamentală a proporțiilor; determinarea unui termen necunoscut dintr-o proporție; proporții derivate

Șir de rapoarte egale; mărimi direct proporționale; mărimi invers proporționale; regula de trei simplă

Subdomeniul: Organizarea datelor, probabilități și elemente de statistică matematică

Elemente de organizare a datelor; reprezentarea datelor prin grafice în

contextul proporționalității; reprezentarea datelor cu ajutorul unor softuri matematice; probabilități (aplicație la rapoarte)

Probleme de organizare a datelor; frecvență; date statistice organizate în tabele, grafice cu bare și/sau

cu linii; media unui set de date statistice; poligonul frecvențelor

Elemente de statistică: indicatorii tendinței centrale (frecvență, medie, mediană, mod și amplitudine a unui set de date)

Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice.